

Westnik

GLASILO SOZD MERX

ŠTEVILKA 4 - LETO I - JUNIJ 1981

Priznanje zastavljenemu delu v gostinstvu in turizmu SOZD Merx

V sredo, 3. junija, je bila v planinskem domu v Logarski dolini redna seja sveta občin celjskega območja, ki jo omerjamo zato, ker je na njej dobil polno priznanje in podporo program razvoja turistične smeri v naši sestavljeni organizaciji združenega dela.

V osrednji točki dnevnega reda je tekla namreč razprava o turističnem gospodarstvu na celjskem območju. Osnovna ugotovitev, ki se je vlekla skozi vso živahno razpravo, v kateri je sodeloval tudi predsednik kolektivnega poslovnega odbora Franc Ban, je bila, da je treba razdrobljenosti na tem področju napraviti konec z močnejšim sodelovanjem ali združenjem.

Člani sveta občin so z veliko pozornostjo spremljali razpravo Franca Bana, v kateri je osvetlil probleme in zlasti naloge SOZD Merx na tem področju. Zato ni naključje, če so se nekateri člani sveta celo zavzemali, da naj bi bila naša sestavljena organizacija združenega dela nosilec v pripravi skupnega regijskega programa nadaljnjega razvoja turističnega gospodarstva. Nazadnje so to nalogo zaupali območni Poslovni skupnosti za turizem, čeprav je bilo na dlani, da bo prvo violino v tej pomembni pobudi igralo prav gostinstvo in turizem naše sestavljene organizacije.

Nova blagovnica Merx v Vitanju

Delovni kolektiv temeljne organizacije združenega dela Prodaja Celje je Dan mladosti, 40-letnico OF in vstajo slovenskih in jugoslovanskih narodov počastil z novo delovno zmago. V soboto, 23. maja, so v Vitanju odprli blagovnico skupne površine 1.702 m² in s tem izpolnili obljubo in večletno željo ter prizadevnost krajanov Vitanja in širše okolice. V kletnih prostorih je lepo urejeno gostišče, kuhinja, skladišče in sanitarije, v pritličju pa je urejen živilski market s 300 m² čiste prodajne površine. Za široko ponudbo tekstilnega in tehničnega blaga pa je v nadstropju urejen tehnično tekstilni del blagovnice s 404 m² površine.

Osnovna tema razprave na zadnji seji delavskega sveta sestavljene organizacije Merx Celje je bila pristop k samoupravnim sporazumom o trajnem poslovnem sodelovanju in o osnovah skupnega plana za srednjeročno obdobje 1981-1985.

Delegati so bili enotnega mnenja, da je za dolgoročno zagotovitev preskrbe prebivalcev širše regije ter obveznosti sozda na področju organizacije redne preskrbe potrebno samoupravno dogovarjanje in sporazumevanje z velikimi gospodarskimi sistemi v Jugoslaviji. S pristopom k samoupravnim sporazumom, ki jih predlagajo: PIK Vrba, SOUR Belje PIK Darda, IPK Osijek, IPK Servo Mihalj Zrenjanin, PK Sombor si bo sestavljena organizacija Merx v obdobju 1981-1985 zagotovila dogovorjene količine pšenice, moke, koruze, sladkorja, pesnih rezancev, mesnih konzerv, suhomesnatih izdelkov, mlečnih izdelkov, sveže zelenjave, konzervirane povrtnine, keksov, kandidorijskih izdelkov in raznovrstnih čajev.

Velika odgovornost

Na drugi strani pa bo imela sestavljena organizacija obvezo zagotavljanja sredstev za kreditiranje njihovih proizvodnih programov, kar pomeni, da bo potrebno za to zagotoviti 235 milijonov dinarjev.

V nekaterih sporazumih je načelno dogovorjena tudi obojestranska pripravljenost za sovlaganje v razširitev proizvodnih zmogljivosti in skladiščnih ter prodajnih prostorov, vendar bo za to sklenjen poseben samoupravni sporazum.

Delovne organizacije v okviru sozda Merx se bodo za dolgoročno rešena vprašanja zagotavljanja osnovnih prehrabnih proizvodov, ki izhajajo kot izpolnitev obveze iz sklenjenih samoupravnih sporazumov, morale podrežati določenim premikom pri že ustaljenih dobaviteljnih in preusmeritvi blagovnih tokov.

Odločilno vlogo pri tem, pa bo glede na obsežna sredstva, ki jih bo potrebno zagotoviti, imela interna banka sozda. Istočasno pa to pogojuje pritegnitev tudi drugih družbenih dejavnikov, ki so soodgovorni za zagotavljanje redne preskrbe, predvsem regijska samoupravna interesna skupnost za preskrbo, bančne institucije ter druga razpoložljiva sredstva, s katerimi razpolagajo posamezne občine.

O tem, kako se bodo uresničevala določila teh sklenjenih samoupravnih sporazumov, se je zadalil marketing sektor sestavljene organizacije, da bo sproti, najmanj pa dvakrat letno seznanjal delegate delavskega sveta.

JP

Čestitke ob

4. JULIJU —
DNEVU BORCA

Štafetna palica prvič v rokah

Velikokrat v svojem življenju sem si želela, da bi lahko vsaj enkrat prijela v svoje roke štafetno palico. Že kot otroku, se mi je zdelo to nekaj veličastnega, nekaj, kar še danes ne morem opisati z besedo. V srcu čutim toliko topline in ljubezni, ki je ne morem prenesti na papir. To je občutek, ki je tako plemenit, da ga ne bi mogel opisati največji pisec sveta.

Dne 24. 4. je štafeta mladosti prispela v Celje, kjer je tudi prenočila. V naši DO so me določili kot nosilca štafetne palice. Izpolnila se mi je velika davna želja. Bila sem srečna in ponosna hkrati.

Na ta dan sem se zbudila že zgodaj zjutraj in kakor otroku, ki pričakuje nekaj pomembnega, nekaj velikega, se je kazalec na uri pomikal zelo počasi. Predvideno je bilo, da bo štafeta mladosti ob 19,00 uri prispela v center mesta. Za našo DO je bilo določeno, da jo sprejemem pred hotelom Evropa in jo oddam pred našo veleblagovnico. Tako je tudi bilo. Točno ob 19,00 uri so nosilci štafetne palice prispeli do Evrope. Napočil je trenutek, ki sem ga tako težko pričakovala, trenutek za katerega sem tisti dan živela. Natanko se spominjam, kako močno mi je udarjalo srce, v grlu me je stisnilo in v očeh so se zaiskrile solze. Bila sem srečna in žalostna hkrati. Takrat sem si želela samo to, da bi naš najdražji tovariš Tito še živel.

V meni se je dvignila moč in zavest, da bom vedno in povsod branila svojo domovino in svobodo, ki je terjala toliko krvi in življenj.

ZDENKA DETIČEK

Edina takšna razrezovalnica pri nas

Celje, petek 22. maja. Lep dan in prazničen, še posebej za kolektiv trgovske delovne organizacije Tkanina v Celju in v tem še zlasti za člane TOZD Veleprodaja. Na Lavi so namreč odprli ne samo najsodobnejšo razrezovalnico talnih oblog pri nas, marveč tudi nove skladiščne površine. Kot je v slavnostnem govoru poudaril glavni direktor delovne organizacije Tkanina, Ivo Brenčič, je kolektiv Tkanine dosegel svojo veliko delovno zmago prav v letošnjem jubilejnim letu, ob 40-letnici ustanovitve OF in vstaje slovenskega in drugih jugoslovanskih narodov.

Na Lavi je začel rasti nov center celjske Tkanine. Novi skladiščni prostori za groistično dejavnost so le prvi korak na tej poti. Še jih bodo gradili.

»Zahvaljujoč naporom, ki jih že vsa leta vlagajo naši samoupravni organi, poslovodni in strokovni delavci, pa tudi vsi člani kolektiva v jačanje reprodukcijske sposobnosti vseh treh temeljnih organizacij, je bilo mogoče na praktičnem primeru izgradnje tega objekta potrditi združevanje sredstev proizvodnih organizacij združenega dela v okviru reprodukcijsko povezanih tokov, oziroma zagotoviti potrebna materialna sredstva za postavitve tega objekta. Naša temeljna organizacija je za ta objekt podpisala kar 23 samoupravnih sporazumov o dolgoročnem poslovnem sodelovanju na osnovah združevanja sredstev,« je še poudaril Ivo Brenčič.

PROBLEMSKA KONFERENCA ZVEZE KOMUNISTOV SOZD MERX

Več hrane in boljša preskrba

Delegati 538 članov Zveze komunistov iz 51 osnovnih organizacij ZK v 15 delovnih organizacijah, ki delujejo v SOZD Merx, so se v sredo, 10. junija 1981, sestali na akcijski problemski konferenci. S to novo metodo dela v ZK so osvetlili svoje naloge pri uresničevanju razvojnih usmeritev SOZD Merx.

V dobro pripravljene razpravi so na konferenci predvsem govorili o zahtevnih nalogah pri proizvodnji hrane in pri zagotavljanju kakovostne oskrbe prebivalcev širšega celjskega območja. V zvezi s tem seveda niso mogli mimo številnih težav, ki izvirajo iz zapletenega gospodarskega položaja v Jugoslaviji in močno vplivajo tako na poslovanje vseh delovnih organizacij v SOZD Merx kot tudi na izpolnjevanje zahtevnih nalog.

Osnovni ton razpravi je dajal sprejeti samoupravni sporazum o združevanju v SOZD Merx in sprejeti razvojni načrt. Ta dokumenta sta osnova, na kateri bodo morali izgraditi odločno akcijo vseh zavestnih sil v SOZD Merx. Osnovna naloga pa bo med drugim preseganje klasičnih kupoprodajnih odnosov med delovnimi organizacijami v SOZD in širše, še posebej v stikih z velikimi agroživilskimi sistemi, s katerimi se bo treba še močneje dohodkovno povezati. Prav tako bo treba še naprej graditi svoboden pretok blaga, krepiti razvoj trgovinske dejavnosti in zagotavljati kar najbolj enakopraven družbeno-ekonomski položaj delavcev v proizvodnji in trgovini.

Uresničitev zastavljenih nalog in predvsem vsebine, ki je privedla do združevanja 15 delovnih organizacij v SOZD Merx, bo temeljna partijska naloga in odgovornost vseh komunistov v SOZD Merx.

Akcijnska konferenca Merxovih komunistov se je pričela z izvolitvijo članov predsedstva konference in predsednika predsedstva. Predsedstvo šteje sedemnajst članov, za predsednika predsedstva akcijske konference je bil imenovan Žare Frančeškin. V predsedstvu so še: Aleksander Gričnik, Rajko Čížek, Miro Verdnik, Alojz Recko, Raša Brkljačič, Zvone Tanc, Marjan Senčar, Marjana Gačnik, Boris Ropoša, Vlado Kukovič, Zvone Novak, Stan-ko Prodnik, Irena Juvan, Valentin Vidmar in Maks Maček.

Konferenca je bila namenjena temeljiti seznanitvi članstva z nalogami, ki čakajo vse komuniste in delavce SOZD Merx pri uresničevanju sprejetega razvojnega načrta, ki je izredno ambiciozen, a v danih družbenoekonomskih razmerah tudi težko uresničljiv. Kot je v uvodni razpravi poudaril član kolegijskega poslovnega organa Jože Gračnar, bo zahtevne naloge mogoče uresničiti le ob visoki stopnji zavestnega in odgovornega samoupravnega sporazumevanja na vseh področjih, s povezovanjem delavcev na enotnem jugoslovanskem tržišču, s skupnim ciljem za čim hitrejši razvoj kmetijstva ter prehrane. Bitka za to ne bo lahka, kajti preseči bo treba prevladujoče kupoprodajne odnose, zagotoviti svoboden pretok blaga, ustvariti enakopraven družbeno-ekonomski položaj delavcev v proizvodnji hrane in v trgovini in podobno. Osnovni cilj SOZD Merx, zapisani v razvojnem programu, so znani in jasni. Osnova za uresničitev programa pa bo doseganje nadpovprečne 3—4 odstotne letne rasti družbenega proizvoda, povečana proizvodnja kmetijskih pridelkov v obeh sektorjih z najmanj 5 odstotno rastjo, smotrna delitev dela in specializacija v delovnih organizacijah Merx po delovnih področjih, pospešeno vzpostavljanje dohodkovnih odnosov, skupna smotrna finančna politika, dobra kadrovska politika in hitro razvijanje samoupravnih odnosov.

Jože Gračnar

Posebno poglavje v uresničevanju razvojnih ciljev je skupna naložbena politika iz združenih sredstev.

Brez težav seveda ne bo šlo. Številni razpravljalci so nanje z vso odgovornostjo opozarjali, a hkrati z vso partijsko odgovornostjo že tudi iskali rešitve. Te so predvsem v odprtosti SOZD za vse smotrne oblike sodelovanja in povezovanja na celjskem območju, v republiki in Jugoslaviji, z enotnim ciljem. Ta pa je — večja proizvodnja hrane, ki vse bolj postaja strateška dobrina.

V razpravi so nadalje ugotavljali, da so prvi sadovi povezovanja v SOZD že na dlani. Kažejo se predvsem skozi skupno dogovarjanje, prvo vzpostavljanje čvrstjših in pogumnejših organizacijskih oblik in predvsem skozi delo sektorja za marketing in interne banke, ki sta v kratkem času potrdila smotrnost njenega obstoja.

Kaže pa, da bo temeljno vprašanje, ki ga bo potrebno razrešiti, predvsem zagotavljanje potrebnih količin osnovnih živil, predvsem

pšenice, koruze, sladkorja, olja, mesnih izdelkov, testenin in drugih. Prvi koraki so že storjeni s povezovanjem z velikimi jugoslovanskimi agroživilskimi sistemi, predvsem v jugoslovanski žitnici — Vojvodini. Toda tudi pri teh povezavah je še vrsta slabosti, ki jih bo treba odpravljati z angažirano akcijo. Gre predvsem za problem vezane trgovine, ko je mogoče, na primer, pšenico dobiti le, če kupiš tudi zmrznjene proizvode (sladoled, zelenjavo itd.). Prav tako zahtevajo zagotovitev ustreznih potrebnih količin teh izdelkov zelo velika sovlaganja, na kar je v svoji razpravi posebej opozoril Ladislav Zagoričnik, ki je povedal, da bo v te namene treba v srednjeročnem obdobju združiti kar 165 milijonov dinarjev. To vsekakor presega zmogljivosti SOZD Merx same. Zato so komunisti Merxa opozorili na nujno pomoč območne samoupravne skupnosti za preskrbo in bank.

Prav tako se bo potrebno v kar največji možni meri opreti na lastne sile. Še predvsem v proizvodnem sektorju kmetijstva, na kar je v svoji razpravi posebej opozoril Franjo Tepej, ko je spomnil na prvenstveno nalogo kmetijstva v SOZD. Ta pa je uporaba sodobne tehnologije in maksimalna izraba obstoječih proizvodnih zmogljivosti v družbenem in zasebnem sektorju kmetijstva. Treba pa bo z dohodkovnimi odnosi zagotoviti, da delavci v primarni proizvodnji ne bodo več v verigi med proizvodnjo, predelavo in trgovino potegnili krajšega konca. Posebej skrbno bo treba razrešiti vprašanja proizvodnje mleka in mesa, pri čemer ima največji pomen izgradnja regijske mlekarnice. Zelo hitro bo potrebno ukrepati tudi ob bodočih pojavih cenovnih neskladij, ki ne spodbujajo prizadevanj za proizvodnjo več hrane, pri čemer niso vselej cene prenizke, marveč so neskladja med posameznimi cenami taka, da ne stimulirajo proizvodnje. Kompenzacije v tem smislu niso rešitev, kot tudi ne premije. Rešitev je v trajnih dohodkovnih odnosih.

V razpravo je posegel tudi sekretar medobčinskega sveta ZK na celjskem območju Janez Zahrastnik, ki je v svojem pozdravu akcijski konferenci komunistov SOZD Merx posebej poudaril odgovornost vseh članov ZK za temeljito uresničevanje obeh temeljnih dokumentov SOZD — samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD ter razvojnega načrta SOZD v tem srednjeročnem obdobju. Oba dokumenta sta za vse komuniste in seveda za vse delavce v SOZD temeljna platforma akcije. »Komunisti se ne smejo izogibati razreševanju odprtih vprašanj. Osnovni kriterij za ocenjevanje uspešnosti in aktivnosti članov ZK v SOZD pa je odnos do sprejetih planskih nalog v obeh dokumentih«, je poudaril Janez Zahrastnik. Ob uresničevanju sprejetih programov je treba vzpostavljati sistem, tam, kjer je to smotrno, seveda dograjevati. To pa bo trdo delo, kajti Merx je postal eden največjih agroživilskih sistemov v republiki in je med večjimi v Jugoslaviji s področja proizvodnje hrane in preskrbe. Da sta to ključni področji v danem družbenem trenutku, ni treba posebej poudarjati. »Zato je tudi odgovornost za uresničevanje sprejetega tem večja, saj gre za uresničevanje strateških vprašanj razvoja Jugoslavije in njenega gospodarstva. Ta odgovornost

mora priti v zavest vsakega komuniste,« je poudaril Janez Zahrastnik.

Napori za uresničitev nalog pa ne bodo majhni. Kajti ne gre pozabiti tudi hipotek tekočnosti, ki bodo angažiranje skušale omejevati. Med temi hipotekami gre predvsem za slabe izkušnje iz SOZD Dobrina, ki se bodo v določeni meri gotovo še odražale na delo SOZD Merx. Komunisti se bodo morali spopadati tudi z oblikami oportunitizma, poskusov zavlačevanja, poskusov uveljavljanja ozkih interesov bodisi v SOZD samem ali pa v družbenopolitičnih skupnostih (občinah), kjer delujejo članice SOZD. Komunisti morajo biti na vse to pripravljene in takšne poskuse že v začetkih odločno razreševati. Prav zato bi morala vsaka osnovna organizacija ZK v SOZD temeljito in kritično oceniti lastno sposobnost za razreševanje takšnih vprašanj, oceniti bi morala svoje politično-varnostne razmere ter uresničevanje svojega vpliva na vse delavce v delovni organizaciji in SOZD kot celoti.

V nadaljevanju razprave, v kateri so sodelovali še Aleksander Gričnik, Tone Iršič, Vitomir Dolinšek, Elza Sagadin, Alojz Forštner, Majda Meštrov, Stane Mele, Edvard Stepišnik in Franc Ban, so govorili še o drugih pomemb-

Janez Zahrastnik

nih vprašanj dela komunistov. Tako je Elza Sagadin opozorila na pomen nove metode akcijskega povezovanja in delovanja komunistov v SOZD z akcijsko konferenco.

Vitomir Dolinšek je ocenil gospodarske rezultate v prvih treh mesecih ter opozoril na slabosti, ki so prišle do izraza. Te so predvsem v anarhičnem stanju na področju cen, prevelikem administriranju, večanju zaloga, kar je delno tudi posledica padca kupne moči in podobno. Primerjal je dosežke SOZD Merx tudi z dosežki SOZD Emona, pri čemer je ob enaki rasti celotnega prihodka, v SOZD Emona boljša rast dohodka kar za 14 odstotkov. S tem v zvezi je opozoril tudi na nujnost nadaljnjih povezav, ki bi še povečale moč in dosežke SOZD Merx.

Ob zaključku konference so imenovali tudi delovno skupino, ki bo na osnovi razprave oblikovala sklepe konference. Ti bodo osnovno vodilo za delo vseh komunistov v SOZD Merx.

BS

Če želimo zagotoviti nemoteno preskrbo, potrebuje SOZD Merx za približno 300.000 prebivalcev na območju dvajsetih občin, kjer je osnovni ali dopolnilni nosilec preskrbe prebivalstva, letno:

- 23.000 ton pšenice
- 6.000 ton moka
- 15.000 ton koruze
- 9.000 ton sladkorja
- 3.700 ton olja
- 6.000 ton margarine
- 2.500 ton mesnih izdelkov
- 700 ton konzerv
- 600 ton zmrznjenih prehrabnih izdelkov
- 13.400 ton sadja, zelenjave in gomoljnic
- 1.000 ton testenin
- 800 ton riža
- 2.600 ton soli
- 2.800 ton detergentov

PROBLEMSKA KONFERENCA ZVEZE KOMUNISTOV SOZD MERX

Zapisi iz bogate in plodne razprave

sredstva, istočasno pa zagotoviti sovlagateljski del sredstev še za mleko in mlečne izdelke, za kavo, za svinjsko meso. Potrebna sredstva za sovlaganje pa presega finančno sposobnost delovnih organizacij, zato bo potrebno zagotoviti delež sredstev, oblikovanih za namene pri SIS za preskrbo, udeležbo bančnih sredstev in družbenopolitičnih skupnosti.

Vse pogostejše pa so zahteve tudi proizvodnih organizacij za kreditiranje proizvodnje pomembnejših prehranskih proizvodov. Ker pa je preskrba prebivalcev z osnovnimi proizvodi vse bolj zahtevna, je potrebno aktivno sodelovanje vseh gospodarsko družbenih dejavnikov širše regije, pa tudi republike, ker bomo le na ta način uspešno obvladovali vse težave in probleme, ki se redno pojavljajo na tem področju.

FRANJO TEPEJ: KORAK NAPREJ V KMETIJSTVU

Teh nekaj mesecev, odkar smo združeni v sestavljeno organizacijo, lahko ugotovimo že nekatere pozitivne in uspešne ukrepe tudi za področje kmetijstva. Naj omenim samo dokaj učinkovito akcijo pri zagotavljanju gnojil in zaščitnih sredstev in združevanje deviznih sredstev za te namene. Izredno dobrodošel bo letos tudi mednarodni kredit za investicije v zasebno kmetijstvo. Zagotovitev tega kredita je nedvomno zaslug ustrezni službi.

HELENA JURAS: KAKŠNO JE MESTO UČENCA V TRGOVINI?

Delovna organizacija Potrošnik ima 276 učencev, katere pa tarejo različni problemi pri delu skozi triletno šolanje in kasneje na praksi.

Pohvalimo lahko tiste, ki so se skozi triletno šolanje trudili z nami, nas uvajali v delo, seznanjali z njim v želji, da bi danes, jutri postali dobri prodajalci. Ko pa učenec pride v trgovino k praktičnem pouku, še resnično ne ve dovolj o delu, o načinu poslovanja. Učenec v prodajalni naj bi bil res učenec, ne pa samo snažilka, kakor se včasih dogaja, tudi vloga pravega prodajalca bi bila prezahtevna.

Z uvajanjem usmerjenega izobraževanja se pojavljajo določene težave, predvsem pri vpisovanju učencev, ker je vpis omejen, kandidatov pa je zelo veliko. Problem je predvsem za dekleta, ki so v večini in se zaradi pedsodkov ne vpisujejo na druge šole, kot npr. na kmetijsko, kovinarsko...

Sedaj ne bomo več učenci v gospodarstvu, ampak študenti. Tudi praktičnega pouka bo v usmerjenem izobraževanju veliko manj, vsi pa dobro vemo, da daje šola samo teoretično znanje — se pravi podlago za nadaljnje delo, pri praktičnem pouku pa dobimo prakso za samo delo v prodajalnah. Šolski program bo nekoliko težji. Kakšen pa bo rezultat usmerjenega izobraževanja, bomo videli kasneje.

MAJDA MEŠTROV: VSO SKRIB DELOVNEMU ČLOVEKU

Osnova za zaščito standarda je v ustvarjenem dohodku, zato je potrebno v vseh sredinah prvenstveno storiti več za večjo produktivnost in boljšo organizacijo dela. Ko govorimo o zaščiti standarda delavca, moramo imeti v mislih dve razsežnosti: enkrat osebni dohodek kot ekonomsko kategorijo in drugič socialne bonifikacije, namenjene tistim, ki s svojim rednim delom, kljub prizadevanju, ne morejo doseči nivoja, ki predstavlja življenjski minimum družine.

Večja bi morala biti solidarnost med delavci, kjer bi morali tudi komunisti odločneje nastopiti in sodelovati v primerih, ko bo potrebno preverjati, ali delavec nima dodatnega dohodka in sredstev za preživljanje, ali je mati ali oče samohranilka. Tem delavcem je potrebno omogočiti brezplačno organizirano prehrano, brezplačno letovanje vsaj otrok, povrniti stroške prevoza na delo, dati enkratne denarne ali druge pomoči. Pri tem pa moramo ukrepati hitro, kajti pred nami so letni dopusti in realizirati bi morali sklep, da vsakemu delavcu omogočimo organizirano letovanje.

Prav vsi, vsak komunist in vsak najodgovornejši delavec, se moramo vključiti v prizadevanje sindikata, da preventivno preprečimo socialno diferenciacijo, da ne bo imel nihče občutka, da je socialni podpiranec, da bo človek ostal človek, ki si s svojim delom lahko zagotovi dostojno eksistenco.

STANE MELE: OCENIMO RAZVOJNI PROGRAM

Današnja problemska konferenca ima nalogo, da presodi, v kolikšni meri smo zastavili reševanje nekaterih ključnih, razvojnih problemov sestavljene organizacije. Še vedno je precej delavcev, pa tudi komunistov, ki premalo poznajo osnovne razvojne cilje, zato

se še vedno pojavljajo tozovski interesi, interesi posameznih skupin, ki slabijo uresničevanje globalnih razvojnih ciljev sestavljene organizacije. Ponovno moramo zelo kritično presoditi razvojni program in še nadalje vršiti selekcijo razvojnih ambicij, ker rezultati kažejo, da so naši materialni potenciali premajhni za realizacijo. Kaže se tendenca, da želimo vse probleme reševati izključno preko novih investicij, manj pa se ukvarjamo z organiziranostjo, ki je zelo različna, predvsem pa draga. Tako na primer blagovni tokovi tečejo tako, kot so se razvili v zadnjih 20 letih, to je stihijsko in predstavljajo izredno velik družbeni strošek. Enako je s transportnim stroškom, kjer bi lahko dosegli pomemben prihranek, pa se vedemo, kot da to sploh ni problem.

Komunisti v osnovnih organizacijah tudi ne bi smeli dopuščati pavšalne kritike, ki leti na sestavljeno organizacijo, konkretno na DSSS in obratno, ampak morajo biti kritike konkretne, morajo se nanašati na konkretno osebo, dogodek in čas, ker sicer lahko naredimo več škode kot koristi in kritika preide v kritizstvo. Na konkretni kritiki pa moramo graditi tudi osebno odgovornost vsakega posameznika. Nekateri interesi temeljne organizacije in doseženi rezultati sozda so v razkoraku, moramo pa se zavedati, da sestavljena organizacija sama po sebi ne more ničesar napraviti, ampak samo vsi skupaj.

ALOJZ FORŠTNER: SOZD STIČIŠČE INTERESOV

Zavedajoč se dejstva, da sestavljena organizacija Merx ni neka politična zapovedovalna nadgradnja, temveč stičišče interesov vseh združenih delovnih organizacij, so bile v sozdu organizirane strokovne službe, ki bodo z ustreznimi kadrovsko zasledbo obvladovale naše skupne interese.

VITOMIR DOLINŠEK: RED NA PODROČJU CEN

Današnja problemska konferenca je priložnost, da ocenimo dosežanje delovne uspehe. Bili so doseženi pomembni rezultati na področju reorganizacije, razvoja in tekočega poslovanja. Srečujemo pa se tudi s problemi. Vedno manjši je vpliv združenega dela na ustvarjanje in delitev dohodka, saj poenostavljeno rečeno, referenti v državni administraciji določajo, katera dejavnost bo poslovala ak-

tivno in katera z izgubo. Tako je na področju cen prava anarhija, kar je dokaz več, da se vseh področij gospodarstva in gospodarjenja ne da administrativno urejati. Razlike v ceni v trgovini se nenehno zmanjšujejo in če se bo takšen trend nadaljeval, nam še toliko povečana produktivnost in zniževanje poslovnih stroškov ne bosta pomagala. Družbena režija nenehno narašča in vpliva tudi na povečanje režije v združenem delu. Področje, ki je izrednega pomena in bistveno vpliva na stroške in investicijski sposobnost so zaloge, ki naraščajo predvsem zaradi cen, v dobršni meri pa tudi zaradi neodgovornega obnašanja in dela.

TONE IRŠIČ: POMEMBNA VLOGA INTERNE BANKE

Strokovne službe sozda in interna banka bosta zagotavljali organizacijo in pripravo kvalitetnih izhodišč ter dokumentacijo za posamezne investicije. Pri tem se bo potrebno soočiti z vprašanjem objektivnosti obsega nekaterih naložb in rokov njihove izvedbe. Naloga članov ZK pa mora biti v podpori pri postavljanju objektivnih kriterijev, ko gre za oblikovanje izhodišč pri posameznih naložbah.

Z vidika vsake temeljne organizacije so njene denarne zadeve ali širše rečeno: njene finance so lahko usodnega pomena za njen obstoj in razvoj. Z uvedbo interne banke pa je omogočen razvoj koncentracije sredstev z decentraliziranim odločanjem za uresničevanje skupnih interesov, začetnih v letnih in srednjeročnih programih. Seveda pa ti interesi ne morejo biti individualni ali tozovski.

ELZA SAGADIN: KADROVSKA POLITIKA

Naloga, pri katerih bi se morali komunisti bolj zavzeto vključevati v reševanje posameznih problemov so: kadrovska politika, delovanje in vsebina dela v delegacijah, komisijah za samoupravno delavsko kontrolo, uresničevanje gospodarske stabilizacije, redno in vsestransko idejno politično usposabljanje članov ZK, delovanje vsakega člana ZK v svoji sredini ter izgrajevanje informacijskega sistema.

Zveza komunistov bi morala tudi v prihodnje usmerjati svoje delo na tista vprašanja, ki so v središču zanimanja in zainteresiranosti delovnih ljudi ter se z večjo revolucionarno doslednostjo spopadati s protislovji, ki jih prinaša vsakodnevno življenje.

FRANC BAN: OCENIMO SVOJE DELO

Bitka se bo pričela v osnovnih organizacijah zveze komunistov, kjer bodo na osnovi zaključkov današnje problemske konference kritično ocenili delo vsakega posameznika in služb. Takoj se mora izdelati ocena delovanja delovne skupnosti skupnih služb od temeljnih organizacij pa do sozda. Prizadevati si moramo v vsaki delovni sredini za večjo storilnost, večji red in disciplino. Rešiti se moramo obremenjenosti iz preteklosti ter ponovno zastaviti in realizirati razvojni program.

EDI STEPIŠNIK: ZAGOTOVITI MORAMO DOVOLJ PŠENICE

Osnovna naloga je zagotoviti dovolj pšenice, pri čemer pa se srečujemo z veliko problemov. Med drugim bi opozoril na obete o manjši žetvi od napovedane, velikih zahtevah po sovlaganjih in na problem vezane trgovine, ko je treba, če želiš pšenico, kupiti še najrazličnejše zmružnjene proizvode. To bi bilo tako, kot da bi od potrošnika zahtevali ob nakupu kruha še nakup sladoleada.

ALEKSANDER GRIČNIK: ODGOVORNI SMO ZA REDNO PRESKRBO

Popraviti in preseči moramo stanje preteklega leta na tržišču, da ne bomo spravljali kupce v negotovanje in vznemirjanje, kar je pogojevalo, da so potrošniki mrzli kupovali blago, katerega je primanjkovalo na tržišču. V preteklem letu je del nezadovoljstva potrošnikov pripisati tudi slabši organiziranosti proizvodnje in trgovine. Tako smo bili komunisti pod močnim političnim udarom, zavedajoč se, da smo tudi mi soodgovorni za redno preskrbo prebivalstva.

Celje: pomembna pridobitev

DO Tkanina odprla novo razrezovalnico talnih oblog in skladišče

Letošnje jubilejno leto je kolektiv delovne organizacije trgovskega podjetja Tkanina v Celju in z njim še posebej člani temeljne organizacije Veleprodaje počastil z otvoritvijo nove razrezovalnice talnih oblog in novih skladišč na Lavi.

Z razrezovalnico talnih oblog, ki je po opremljenosti najsoodnejša pri nas in z novimi površinami grosističnih skladišč, je Tkanina zapolnila vrzel v dosedanji nezadostni in preozki ponudbi vseh vrst talnih oblog in drugih tekstilnih izdelkov, namenjenih za opremo stanovanj. Koncentracija

teh specializiranih vrst blaga, kamor sodijo tudi zavese, dekorativna blaga, posteljno perilo, vse vrste odej in pregrinjala pa tudi stenske tapete, ki jih veleprodaja uvaja v svoj prodajni program, zagotavlja trgovini na drobno in velikim potrošnikom v regiji, republiki pa tudi v širšem jugoslovanskem prostoru v bodoče bistveno širše oskrbovanje s tem blagom.

Izgradnja tega objekta Tkanine na Lavi v Celju je tudi rezultat nenehnih velikih delovnih, materialnih in organizacijskih naporov, ki jih vlaga

kolektiv v razširitev materialnih osnov svojega in s tem tudi širšega družbenega dela. Postavitev tega objekta pa odraža tudi že rezultate v praksi uveljavljenih razvitejših družbeno-ekonomskih odnosov, opredeljenih v ustavi in zakonu o združenem delu, to je na pravici delavcev, da skupaj in enakopravno z drugimi delavci v združenem delu upravljajo z delom in sredstvi v celotnih odnosih družbene reprodukcije, je v svojem govoru med drugim še posebej poudaril direktor delovne organizacije Tkanine, Ivo Brenčič.

Vrednost novega objekta, brez zalog, je 63,8 milijona dinarjev, skupaj z obratnimi sredstvi pa 71,2 milijona dinarjev. Finančno konstrukcijo je kolektiv pokrival v višini 34,5 % z lastnimi sredstvi poslovnega sklada, 18,6 % z že vplačanimi združenimi sredstvi prihodkovno povezanih proizvodnih organizacij in 19,4 % s krediti proizvajalcev. V tem, ko je 4,2 % prispevala območna zavarovalna skupnost Triglav v Celju, je Ljubljanska banka Splošna banka Celje dodala svoj 23,2 % delež.

Velikost celotnega objekta je 3.272,30 kvadratnih metrov. Od tega ima razrezovalnica 1.055,40 kv. metrov, grosistično skladišče v treh nadstropjih

1.607,30 kv. metrov, ostalo pa odpade na pisarniške prostore, transportne poti, sanitarije, garderobe in druge pomožne prostore.

Razrezovalnica je najsoodnejše opremljena z dvema industrijskima silosema, v katere je vpetih 130 zavrtkov talnih oblog, ki jih z elektronsko upravljanim vodenjem usmerijo z odvijanjem v razrezovalno napravo. Ta hkrati omogoča krojenje na širino in dolžino, po potrebi pa tudi robno odrezane kupone oblog.

Celotno to opremo je po načrtih nemškega proizvajalca izdelala in montirala delovna organizacija »Strojoteks« iz Varaždina. Pri tem gre za najsoodnejšo opremo razrezovalnice in prvo te vrste v Jugoslaviji.

V trnadstropnem skladišču, poleg razrezovalnice, so skladiščene vse že prej omenjene vrste blaga, namenjene veleprodaji. Dobri del teh blagovnih vrst je bil pri tem prenešen iz dosedanjih skladišč na Teharski cesti, hkrati pa tudi bistveno razširjen z izdelki novih proizvajalcev. Kaže, da bo povprečna zaloga blaga na tej lokaciji okoli 150 milijonov dinarjev in bo zagotavljala letni obseg veleprodaje v višini 400 milijonov dinarjev.

mb

Glavni direktor delovne organizacije Tkanina, Ivo Brenčič, govori na slavnosti ob otvoritvi razrezovalnice

Stanko Golavšek, direktor TOZD Prodaja Celje, govori na slavnosti otvoritvi blagovnice v Vitanju

Prazničen dan

Vitanjčani so hvaležni Merxu

23. maj 1981 je bil za prebivalce Vitanja in okolice prazničen kot že dolgo ne. Kraj je bil ves v zastavah, po Vitanju so se razlegali zvoki godbe na pihala iz Slovenskih Konjic in ljudje so bili kljub skisanemu vremenu nasmejani. Kako tudi ne. 23. maja 1981 so v Vitanju odprli novo Merxovo blagovnico, ki meri 1702 kvadratna metra. Blagovnico je odprl direktor bivše delovne organizacije Fužinar iz Vitanja. Zapisati je treba, da je čistih prodajnih in gostinskih površin osem sto kvadratnih metrov. Kaj nova blagovnica pomeni, si lahko še bolje predstavljamo, če vemo, da je bilo pred tem v Vitanju vsega skupaj komaj 180 kvadratnih metrov prodajnih površin. Sedaj jih je torej več kot štirikrat toliko.

Blagovnica je prostorsko zasnovana tako, da so v kleti gostišča, kuhinje, skladišča, sanitarije in kotlovnica. Gostišče je izredno lepo in funkcionalno. V njem je šestdeset sedežev, še enkrat toliko pa jih je na vrtu. V kuhinji bodo lahko vsak dan pripravili sto kosil po naročilu ter štiristo toplih malic in abonentskih kosil. Gostišče v prijaznem Vitanju bo prav gotovo privabilo številne druge ljudi, ne le domačine. Pričakujejo zaključene družbe in druge goste z vsega celjskega območja.

V pritličju je urejen živilski market s tristo kvadratnimi metri čiste prodajne površine. V nadstropju je urejen tehnično tekstilni del blagovnice s štiristo kvadratnimi metri prodajne površine, tu pa so še skladiščni in ostali prostori. Nov objekt v Vitanju je veljal sedeminštirideset milijonov dinarjev. Od tega znaša posojilo Ljubljanske banke Splošne banke v Celju štirinajst milijonov dinarjev, krediti izvajalcev in dobaviteljev opreme deset milijonov dinarjev, združenih in lastnih sredstev v okviru bivše delovne organizacije Merx pa je osemindvajset milijonov dinarjev.

Gradbena dela je izvajal Ingrad Celje TOZD Slovenske Konjice. Opremo blagovnice so izdelali in opravili montažo Alpos Šentjur, LTH Škofja Loka, IGO Ljubljana in drugi. Kolektiv blagovnice šteje trideset delavcev in učencev. Prednost je v tem, da so prav vsi domačini.

Na slovesnosti ob otvoritvi so zbranim spregovorili direktor TOZD Prodaja Merxove delovne organizacije Potrošnik, Stane Golavšek, podpredsednik sveta krajevne skupnosti Vitanje Edvard Fijavž ter predsednica izvršnega sveta skupščine občine Slovenske Konjice, Marija Poličar. Edvard Fijavž je povedal, da so si v Vitanju urejeno trgovino že dolgo želeli in so Merxu hvaležni za takšen objekt. Ljudem sedaj ne bo treba po večjih nakupih v Celje ali Slovenske Konjice. Tako bodo prihranili več časa in ga namenili za delo doma, na svojih kmetijah. Tudi v tem je prispevek k stabilizaciji. Marija Poličar pa je povedala, da so v občini sedaj bogatejši s trgovsko ponudbo in da bodo trgovini namenili v bodoče še več pozornosti.

V kulturnem programu ob otvoritvi so sodelovali učenci OŠ Vitanje in godba na pihala iz Slovenskih Konjic.

JANEZ VEDENIK

Blagovnica v Mozirju nared

Velika pridobitev za celotno Gornjo Savinjsko dolino

Po večletnih prizadevanjih celotnega kolektiva TDO »Savinja« Mozirje je blagovnica v Mozirju praktično gotova in bo predana svojemu namenu 6. julija letos.

Začetna razmišljanja o blagovnici v Mozirju so stara blizu deset let. Mnogi dejavniki so vplivali na to, da se z izgradnjo nikakor ni in ni pričelo — od problema denarja, do želja, večjih od možnosti.

Dokončna odločitev, da blagovnica bo, je dejansko padla z izdajo lokacijskega dovoljenja konec meseca avgusta 1979. Po opravljenih rušitvenih delih starega objekta (bivše možirske šole) in odvozu dobrih 5000 m³ zemlje in ostalega materiala, smo v maju lanskega leta pričeli z izkopji za temelje in z gradnjo današnje stavbe.

Prvotna zamisel je bila, da bi v začetku izdelali in opremili pritličje in I. nadstropje, za bodoči razvoj pa bi pustili še II. nadstropje v mansardi, ki bi jo preuredili v prodajni prostor takrat, ko bi bile za to izkazane potrebe. Toda že med samo gradnjo je postalo jasno, da bo III. etaža v mansardi zelo draga, če jo bomo reševali pozneje in smo tako sprejeli odločitev, da izgotovimo objekt v celoti in iz marketa naradimo BLAGOVNICO.

Odločitev je bila še toliko lažja, ker je sovpadala z odločitvijo Emone, da v Mozirju ne bo gradila blagovnice.

Napeli smo vse moči, »popraskali« ves denar in z dosti razumevanja Ljubljanske banke, Temeljne banke Velenje, uspeli pokriti novo predračunsko vrednost z delom obratnih sredstev vred.

Tako je TDO »Savinja« izgradila, Mozirje pa dobilo današnji objekt, ki ima v treh etažah 1200 m² neto prodajnih površin, skupaj pa 1800 kv. metrov pokritega prostora.

PROSTORSKA RAZPOREDITEV JE NASLEDNJA:

V pritličju je samopostrežba za osnovno preskrbo, skladišča, energetski prostori,

hladilnice in zaklonišče, sam prodajni prostor pa meri slabih 300 m².

V I. nadstropju je prostor namenjen skoraj v celoti tekstilu (moški, ženski in močno poudarjen otroški oddelek, metraža) del pa tudi papirnici, usnjeni galanteriji, kozmetiki, spominkom, fotomaterialu, keramiki, kristalu, porcelanu in še čemu. Poleg tega je v tem nadstropju tudi skladišče za potrebe te etaže ter del skladišče za spodnjo etažo, predvsem za embalažo ipd. Prodajni prostor te etaže obsega okrog 450 m².

V II. nadstropju je našlo svoje mesto pohištvo in dekor; izredno velik poudarek je dan talnim oblogam. Tudi ta etaža ima svoje priložno skladišče. Neto prodajnega prostora v tem nadstropju je dobrih 450 m².

Samo po sebi se seveda postavlja vprašanje, koliko bo objekt veljal. Točne številke še niso znane, vendar se bo celotna vrednost objekta z opremo in delom obratnih sredstev ter prispevkom za

energetiko in zunanjo ureditvijo približala številki 46.000.000 din.

Da smo uspeli zagotoviti vsa ta sredstva, smo dolžni vso zahvalo naši Temeljni banki v Velenju, prav tako tudi trem sovlagateljem, ki so s sovlaganjem pokrili skoraj 10 % investicije, in sicer bivšemu Merxu Celje (TOZD Grosist, in TOZD Mlini), Tkanini TOZD Veleprodaja Celje in Elkrju Mozirje.

Seveda smo velik del sredstev prispevali tudi sami. Upamo, da smo jih uspešno naložili.

In kako naprej?

V prihodnosti nas čaka še precej dela okrog posodobitev vseh preostalih lokalov; nekaj lokalov, ki jih bomo ob otvoritvi BLAGOVNICE zaprli, pa nameravamo specializirati ter na to način tudi v manjših krajih zagotoviti primerno izbiro in globino asortimenta. Vse te prodajalne naj bi bile obnovljene in predane svojemu namenu tja do leta 1984, kar upamo, da bomo uspeli uresničiti.

RUDI GABROVEC

Blagovnica »Savinja« v Mozirju prve dni junija letos, torej, tik pred zdajci...

SOZD
merx
CELJE

Dopisujte
v svoje
glasilo

Predstavitev Merxa

na razstavi proizvodnih dosežkov v Celju

Od 19. do 26. maja je bila v hali Golovec razstava proizvodnih dosežkov v občini Celje. Čeprav je bila seveda, kot naslov prireditve pove, namenjena predvsem proizvodnji, je dobila ustrezno mesto na razstavi tudi naša sestavljena organizacija združenega dela kot celota in ne samo mlinsko predelovalna industrija. In še več, prostor, ki ga je SOZD MERX imel v razstavnici dvorani, je vzbujal pozornost in korak slehernega obiskovalca se je ustavljal tudi ob panojih, fotografijah in drugem gradivu, ki je govoril o samoupravni organiziranosti, delu in zlasti razvojnih vidikih sestavljene organizacije. Naš razstaveni prostor je bil lepo urejen v samem središču dvorane.

Razstava je uspela, čeprav ni privabila tolikšnega števila

obiskovalcev kot na primer sejmi obrti. Uspela je v svoji zasnovi in namenu. Celjsko gospodarstvo, zlasti industrija, prav tako družbena obrt pod streho Formatorja, je imela lepo priložnost, da je opozorila na razvoj v zadnjih letih, na stanje in naloge prihodnjega časa. V tem smislu se je lepo predstavila tudi celjska občina kot celota.

Veliko zanimanja je bilo za turistični, športni in kulturni del razstave. Na slednjem se je namesto celjskih likovnih ustvarjalcev predstavil z deli iz najnovejšega opusa le akademski kipar Vasilije Četkovič. Tudi ta primer govori, da je treba umetniku izreči priznanje!

Ni naključje, če je na razstavi posebna pozornost veljala pobratanim občinam. Preneka-

teri predstavniki organizacij združenega dela iz teh občin, še posebej iz Titovega Velesa, so celjsko razstavo izkoristili za navezovanje novih poslovnih stikov s celjskim gospodarstvom. Pri tem so uspeli.

Razstava je zdaj že preteklost, sicer pa opozorilo, da bo treba s takšnimi prireditvami v celjski občini nadaljevati. Ne gre samo za nadaljevanje sicer prekinjene tradicije o prirejanju gospodarskih razstav, marveč za potrebo, da se gospodarstvo od časa do časa v celoti predstavi širši javnosti. In kot kaže, so si organizatorji razstave izbrali tista obdobja, ko končujemo eno srednjeročno in stopamo v drugo petletko. Tako lahko že zdaj zapišemo — na svidenje čez pet let!

M. BOŽIČ

Prevzem blaga — izvor manjkov

Pravilen prevzem blaga se odraža v celotnem poslovanju

Prevzem blaga ima v nasprotju z izdajo blaga, torej področjem blagajn, naslednje posamične naloge: krmiljenje dobav, kontrola dobav, prevzem blaga, potrjevanje prevzema blaga, krmiljenje nenormalno velikih pošiljk, kontrola naročil, krmiljenje nujnih dospelih pošiljk, pravilnost prodajnih cen, komadna kontrola. Pri proučevanju tega in takšnega kompleksa se moramo vprašati, s kakšnimi prostorski, tehničnimi in kadrovskimi sredstvi lahko to obvladamo. Najenostavnejši odgovor bi bil in velikokrat tudi je, odprta v steni, da pride nabavljeno blago po najboljši poti v trgovino, v prometu in da ustvari dobiček.

Prestiz izhoda blaga je mnogokrat tolikšen, kakor je vrednostno razmerje vhodno izhodnih investicij. Blagajna z mizo in prostorom stane danes med 50 in 100 tisoč din in še mnogo dodatnega šarma. To je vse potrebno in nujno. Kako pa reagiramo, ko nekdo v prevzemu želi mizo za 400.— din ali steklen box za 1000.— din?

Na blagajnah zbiramo poleg denarja res še veliko podatkov, vendar pa nam tudi pri prevzemu ne manjka interesantnih izvorov podatkov, kot je stanje v skladišču, zaostanki naročil, vhodne kalkulacije, kakovost in solidnost dobaviteljev itd.

Mnogokrat nas ne moti, če smo dobili več kot smo naročili, če smo dobili, kar nismo naročili, če nas in naše sodelavce moti s svojo prisotnostjo več ur. Gorje pa, če je na blagajni minimalen manjko, če smo premalo tipkali neki stranki. Zato so takoj ukrepi in sankcije! Kako to, da ni tako pri prevzemu, ali tam ne gre za isti denar, ali je razlika med gotovino in knjižnimi obremenitvami?

Slično je stanje s kadrom na prevzemnih delovnih mestih. Delovno mesto vodja oddelka v rangu oddelkovodje so redke izjeme, pa še pri teh pogojujemo fizične sposobnosti pred umskimi.

Prevzemni prostor ne bi smel biti prostor za zbiranje nerabne embalaže, inventarja ekonomata in pokvarjenega blaga. Mnogokrat se pomeša blago za vračilo dobaviteljem, odpis, lom, z blagom za prodajo, dostavo kupcem in rednim blagom.

Pravilna organizacija prevzema se zanesljivo odraža pozitivno v celotnem poslovanju, če vsebuje:

— ciljno usmerjeno krmiljenje prevzema, ki mora biti usklajeno z dobavitelji, pogoji prevzema ter potrebnimi kupca,

— prevzemni prostor mora razpolagati s potrebnimi informacijami o predvidenih dobavah, izboru, zasedbo ljudi brez vrzeli v kadrovske informacijskem in tehničnem pogledu,

— prevzem mora biti organiziran po principu »prvo not — prvo ven«, pošiljka, ki prej prispe se prej prevzame z izjemo svežega blaga,

— izgradnja in organizacija prevzema se mora prilagoditi racionalnemu pretoku blaga.

V gradbenem smislu mora prevzemni prostor ustvariti prevzemnemu koridorju brez vmesnih postankov in ovir,

— prevzemna vrata so obvezna za vse dobavitelje in so lahko odprta le pri prevzemu,

— nekontrolirano razkladanje pošiljk odpade, če je dovoljen le posamičen vstop dobaviteljev na prevzemni prostor,

— vrata za prevzem se lahko odpirajo le iz notranje strani,

— prevzemna pisarna — box, mora imeti na vse strani steklene stene,

— vsaka pošiljka mora biti takoj ob prevzemu vpisana v knjigo dospelih pošiljk,

— gradnja velikih prevzemnih prostorov ni smotrna, niti za velike objekte,

— maksimalno se naj prevzemajo sočasno le dve pošiljki,

— za delitev paletiziranih, nepaletiziranih kontajnerskih in kosovnih pošiljk so potrebna še posebna navodila, — posebna določila so potrebna tudi za prevzemna in vsa zunanja ter prehodna vrata.

ANTON LAZNIK

Hrana, naloga in skrb nas vseh

SIS za preskrbo prebivalcev dobila tudi skupščina

Delo, ki je trajalo skoraj tri leta, je končano. Poleg samoupravne interesne skupnosti za pospeševanje proizvodnje hrane in preskrbo prebivalcev v občinah celjskega območja, smo pred dnevi dobili tudi njen najvišji samoupravni organ — skupščino.

Ko je na prvi seji delegatov skupščine o pomenu interesne skupnosti govoril predsednik medobčinske gospodarske zbornice Celje, Janez Lenasi, je med drugim poudaril, da je bil že pred tremi leti na tem območju sprejet družbeni dogovor o organizirani proizvodnji in preskrbi prebivalcev občin Celje, Laško, Mozirje, Slovenske Konjice, Šentjur, Šmarje, Velenje in Žalec s kmetijsko prehrabeniimi proizvodi. Tako je bila opravljena prva faza za pristop k organizirani proizvodnji in distribuciji hrane v celjski regiji.

Ustanavljanje samoupravnih interesnih skupnosti za preskrbo izhaja iz novejših zakonskih opredelitev, čeravno noben predpis posebej ne nalaga zakonske obveznosti za ustanavljanje prav takih skupnosti. Pomembno je, da so dolžne organizacije združenega dela, ki se ukvarjajo s prometom blaga in storitev za neposredno porabo, na način, ki ga določa zakon, sodelovati in se o zadevah skupnega pomena dogovarjati s samoupravnimi interesnimi skupnostmi, krajevnimi in drugimi skupnostmi in organizacijami potrošnikov. Zakon o blagovnem prometu ima vrsto določb o urejanju odnosov med organizacijami združenega dela, ki proizvajajo posamezne proizvode, oziroma prodajajo blago za nepos-

redno porabo občanov, ki jih je treba upoštevati pri opredeljevanju ciljev, nalog in organiziranosti interesnih skupnosti za preskrbo.

Osemnajsti člen tega zakona opredeljuje področja, oziroma vprašanja, glede katerih so organizacije združenega dela dolžne sodelovati in se sporazumovati z organiziranimi potrošniki. Naloge so natančneje formulirane v petem členu samoupravnega sporazuma o ustanovitvi SIS za preskrbo, posebno pa so izpostavljene:

— zagotovitev dolgoročne, stabilne in kontinuirane preskrbe s kmetijsko prehrabeniimi proizvodi;

— s plani bo potrebno zagotavljati samoupravno in dohodkovno povezanost reprodukcijskih celot ob sodelovanju strokovno pospeševalnih in znanstvenih ustanov ter skupnosti;

— vsi člani SIS si morajo nenehno prizadevati za napredek in boljše organiziranje proizvodnje, predelave in trgovine;

— organi SIS bodo pomemben organ za usklajevanje razvoja proizvodnje in preskrbe doma in na drugih območjih, mesta oblikovanja pravic in obveznosti, mesto za skupno dogovarjanje o naložbah v primarno proizvodnjo, predelovalne zmogljivosti, skladišča, distribucijske centre itd.;

— pomembno bo zagotavljanje sredstev sklada za pospeševanje proizvodnje in intervencije v preskrbi. Brez zadostne

materialne osnove bo uspešno delovanje interesne skupnosti nemogoče;

— pomembno bo sodelovanje s sveti potrošnikov pri sprejemanju izhodišč in pogojev za oblikovanje cen ter izpolnjevanje ostalih nalog, ki izhajajo iz razvojnih planov občin in v interesno skupnost vključenih organizacij združenega dela.

Interesna skupnost je zdaj na svojih nogah. Njena skupščina ima dva zbora. V tem, ko ima zbor porabnikov 37 članov in mu bo predsedoval prof. Drago Loibner iz Celja, je v zboru proizvajalcev 31 delegatov. Na skupščini so za predsednika izbrali Franca Mežnarja iz Žalca. Prvi predsednik skupščine je Ivo Gologranc iz Velenja, predsednik izvršilnega odbora pa Alojz Justin iz Celja.

Ob formiranju organov, je skupščina naročila zlasti izvršilnemu odboru, da že v kratkem reši nekatera odprta vprašanja financiranja, strokovnega dela v skupnosti in ne nazadnje članstva. Na dan prve seje skupščine, se je za to interesno skupnost odločilo 81,4% predvidenih organizacij združenega dela in drugih iz regije. Ker je pa ta odstotek v posameznih občinah zelo različen, bodo potrebni še novi napor za vključitev vseh kandidatov med člane interesne skupnosti. Tudi zavoljo tega, da bi potrdili, da za dobro preskrbo občanov s prehrabeniimi proizvodi niso odgovorne le proizvajalne organizacije združenega dela, marveč celotna družba. Skrb za prehrano je naloga vseh!

MB

Pri hrani le zdravi ljudje

Da bi občani uživali higiensko in sanitarno neoporečno hrano, morajo biti surovine, iz katerih pridobivamo živila, povsem neoporečne. Pa tudi ljudje, delavci, ki živila pripravljajo, bodisi v obratih družbene prehrane ali v industrijski predelavi, morajo biti zdravi.

Kdo je delavec v živilski stroki ali živilce?

V ožjem pomenu je delavec v živilski stroki tisti, ki je zaposlen v proizvodnji ali v prometu z živilom in prav tako v preskrbi prebivalcev s pitno vodo.

Naša pozornost velja zdravstvenemu nadzoru nad zaposlenimi v proizvodnji ali v prometu z živilom, da tako preprečimo širjenje določenih nalezljivih bolezni z živilom ali vodo.

Zdravstveno nadzorstvo obsega zdravstveni pregled oseb preden začnejo opravljati določeno dejavnost ter zdravstveni pregled med opravljanjem določenih dejavnosti. Zdravstveni pregled na kliconoštvo se opravi vsakih šest mesecev, drugi zdravstveni pregledi pa enkrat letno.

Po določilih svetovne zdravstvene organizacije zdravje ni samo odsotnost bolezni ter onemoglosti, ampak je popolna telesna, duševna in socialna blaginja. S sprejetjem načela svetovne zdravstvene organizacije naj ne bi skrbeli samo za zdravje delavca na njegovem delovnem mestu, ampak tudi v okolju zunaj dela, v okolju, kjer preživi in dela dve tretjini svojega življenja.

Kljub vsem načelom svetovne zdravstvene organizacije in naše zakonodaje, se zdravstveno varstvo živilcev, z majhnimi častnimi izjemami, izvaja le v tistem minimalnem obsegu, ki naj bi zadovoljeval zakonske predpise in to kljub dejstvu, da se prav delavci v proizvodnji živil srečujejo s številnimi biološkimi in tudi kemičnimi ter fizikalnimi vplivi, ki ogrožajo in rušijo njihovo zdravje.

Pod zdravstvenim nadzorstvom nad zdravstvenim stanjem živilcev so mišljeni preventivni zdravstveni pregledi, ki so regulirani z zakonskimi predpisi. Preventivni zdravstveni pregled je sredstvo za doseganje ravnovesja med delavcem in okoljem, v katerem dela. Na podlagi preventivnih zdravstvenih pregledov bi mogli ali morali oceniti zdravstveno stanje posameznika in zdravstveno stanje skupine, tudi kolektiva kot celote. Po svoji vsebini so preventivni zdravstveni pregledi sistematični, usmerjeni in serijski. Po namenu pa preventivne preglede delimo v predhodne, periodične in druge zdravstvene preglede.

MILENKO ANDJUŠIČ

Dolgoletna tradicija in dobro ime

Obisk v TOZD Na-na Gostinskega podjetja Celje – Pomenek z direktorico Eriko Grabar

»Z združitvijo restavracije Na-na ter bifeja Dalmacija je leta 1954 nastalo Gostinsko podjetje Na-na, kateremu so se kasneje pridružili: gostišče Vovk, Turška mačka, slaščičarna Mignon in restavracija Koper. Z reorganizacijo Gostinskega podjetja Na-na, Ojstrica in Majolka so se leta 1975 te tri temeljne organizacije združile v Gostinsko podjetje Celje. Leta 1976 pa se je pridružila temeljna organizacija Savinja Laško,« nam je pripovedovala dolgoletna delavka v tej dejavnosti ter direktorica temeljne organizacije združenega dela Na-na, Erika Grabar.

Kako ste organizirani danes? Ali ste v tem obdobju pridobili nove objekte?

»Moramo priznati, da smo v preteklem srednjeročnem obdobju v celoti realizirali zelo bogat investicijski program, še posebno v letu 1980, ko smo dokončali hotel Turška mačka in iz skladiščnih prostorov adaptirali Stari pisker. Tako ima danes naša temeljna organizacija združenega dela naslednje delovne enote: restavracija in slaščičarna Na-na, bife Dalmacija, slaščičarna in kavarna Mignon, restavracija in pivnica Koper, bistro Vrtnica, pivnica pri Starem piskru, hotel Turška mačka ter pension Tjesno pri Šibeniku.«

Kakšni so vaši načrti za naslednje srednjeročno obdobje?

»V naslednjem srednjeročnem obdobju nismo predvidevali izgradnje novih objektov, oziroma razširitve obstoječih kapacitet. Vzrok za to so velike obremenitve iz preteklega srednjeročnega obdobja, predvsem odplačevanje kreditov za hotel Turška mačka.

V temeljni organizaciji združenega dela Na-na je zaposlenih 168 delavcev, od tega je 40 moških. Učencev imajo 39. Kvalifikacijska struktura je: srednje šolo ima 12 delavcev, visokokvalificiranih je 9 delavcev, kvalificiranih 94, polkvalificiranih 11 in 42 nekvalificiranih delavcev. Mladih v tej temeljni organizaciji je 95.

Poskušali pa bomo obnoviti restavracijo Na-na, ki letos praznuje 20-letnico svojega delovanja ter adaptirati sanitarije bifeja Dalmacija. Moram pa povedati, da so vsi ostali objekti bili v preteklem petletnem obdobju adaptirani.«

Znano nam je, da so se pred kratkim močno povešale cene gostinskih uslug. Ali je glede na ta porast cen opaziti padeč kupne moči in kako se to odraža v vaših rezultatih poslovanja?

»Vseskozi smo bili zelo uspešni v poslovanju, v srednjeročno obdobje pa nismo stili s prevelikim optimizmom, predvsem zaradi trenutnega položaja gostinskoturistične dejavnosti. Materialni stroški se močno in nekontrolirano povečujejo, gostinski delavci pa smo omejeni z dvigom prodajnih cen po resoluciji letno 10 do 12%. Vsi delavci se zavedamo, da so še določene skrite rezerve v organizaciji poslovanja, v večji produktivnosti. Osnovni problem pa je, da imamo vse dejavnosti enak način obračunavanja prispevkov iz dohodka, osebnih dohodkov, čeprav druge dejavnosti nimajo toliko »živega dela«, kot je to primer pri nas. Zato bo vsekakor potrebna pomoč širše družbene skupnosti, predvsem na področju zmanjševanja stopnje prometnega davka in prispevkov samoupravnih interesnih skupnosti materialne proizvodnje.

Padeč kupne moči je prisoten pri alkoholnih pijačah, porast cen gostinskih uslug v zadnjem času pa vsekakor ne bi bil tako pereč za goste, če bi cene naraščale iz leta v leto kontinuirano.«

Erika Grabar, direktorica TOZD Na-na

Kako pa je s kadri, glede na to, da je to kolektiv pretežno mladih žena in deklet. Ali se pri delu pojavljajo kakšne težave, predvsem pri nočnem in popoldanskem delu ali delu ob nedeljah?

»Moram povedati, da je v naši sredini veliko dobrih delavcev, da ni bilo nikoli problemov delati v soboto, nedeljo, na državne praznike, popoldne, ponoči, da delo opravljajo z veseljem. Vendar pa imamo v zadnjem času 15% odziv kadra v administraciji. Vzrok temu so vsekakor nizki osebni dohodki delavcev — povprečni osebni dohodek za leto 1980 je bil 7.700,00 dinarjev z vsemi dodatki za dopolnilno delo ter minulo delo, osnovni osebni dohodek KV natarja pa je od 5950.— do 6300.— dinarjev — ter odnos nekaterih gostov do delavcev v gostinstvu. Prepričana sem, da v nekaterih sredinah tudi ni pravičen odnos

naših delavcev do gostov, vendar menim, da se je v tem mojem 20-letnem obdobju dela v tej dejavnosti bistveno spremenil na slabše odnos nekaterih gostov do naših delavcev, kakor pa odnos naših ljudi do gostov. Vedno je večja tudi agresivnost gostov po uničenju osnovnih sredstev, drobnega inventarja, kraje. V zadnjem obdobju pa se je stanje s pomočjo dobrega sodelovanja z upravo javne varnosti v Celju nekoliko izboljšalo.

Vsekakor bi se moral družbeni položaj delavca v gostinstvu izenačiti z položajem delavca v gospodarstvu.«

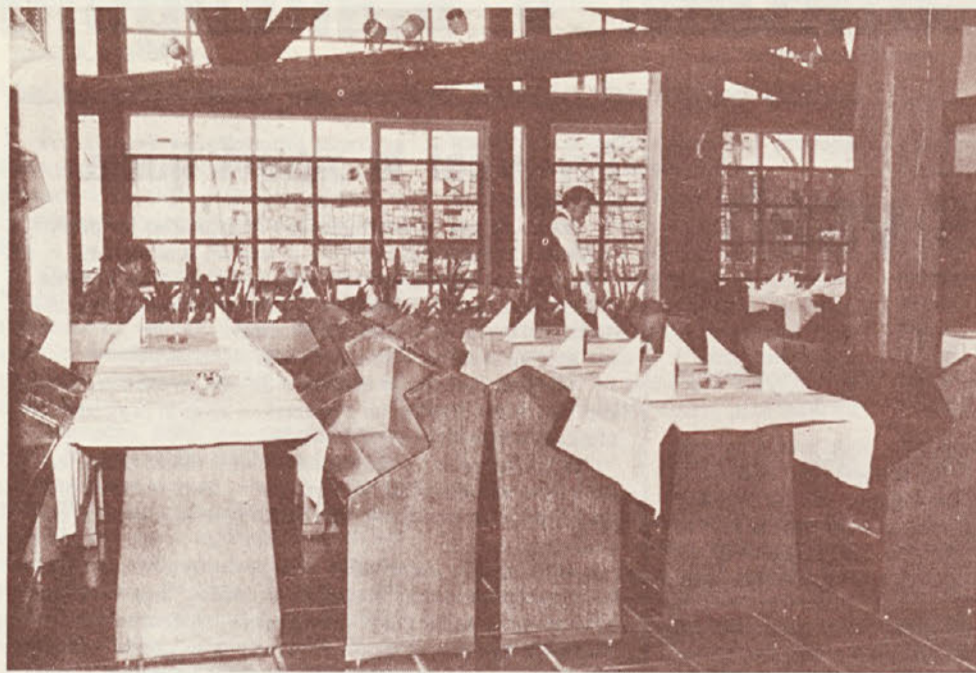
Pred nami so redni letni dopusti. Ali ima vaša temeljna organizacija rekreacijske objekte za vaše delavce oziroma, kje lahko delavci koristijo redni letni dopust?

»V Tjesnem pri Šibeniku imamo svojo delovno enoto, katere kapaciteta je 17 sob s 55 ležišči. Objekt ima tudi svojo restavracijo in je v neposredni bližini morja. Prednost letovanja imajo vsekakor naši delavci, drugače pa je to objekt odprtega značaja in sicer tri mesece od junija do septembra.

Z veliko voljo delavcev pa smo lani decembra odprli rekreacijski objekt, oziroma depandanso na Rogli. Imamo dva konfortna dvosobna stanovanja, katera smo opremili s sredstvi, ki so bila namenjena za izlete, razne proslave itd.«

Ko sem zapuščala to temeljno organizacijo sem dobila občutek, da je to majhen, pa vendar zelo složen kolektiv, z dobrimi odnosi med delavci, idejami. To mojo misel potrjujejo tudi številna priznanja, ki jih je kolektiv prejel od širše družbene skupnosti.

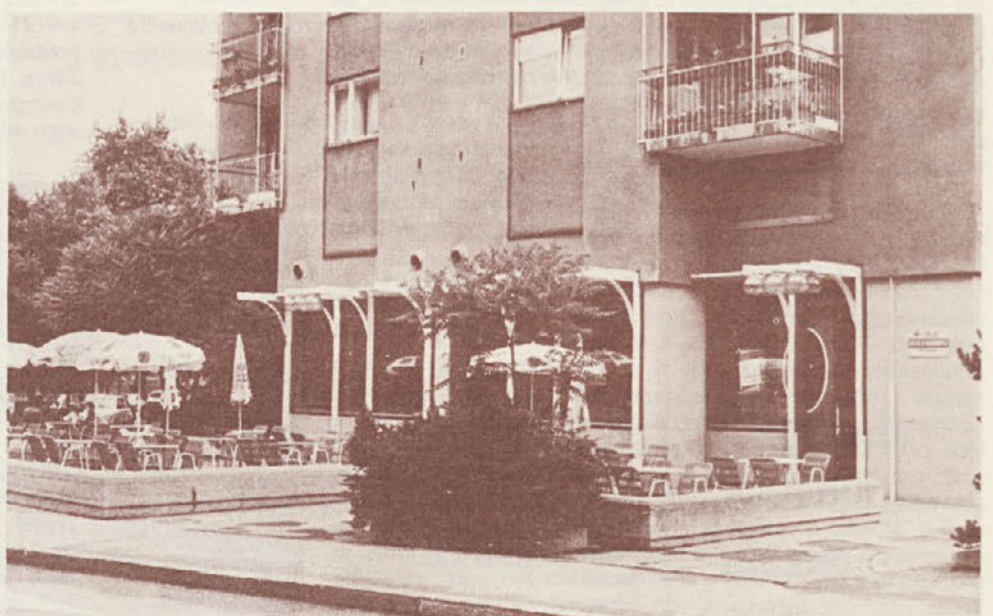
JANA PERTINAČ

Eden izmed restavracijskih prostorov v novem hotelu »Turška mačka«

Tudi obrat »Pri Starem piskru« se odlikuje po izredni notranji ureditvi

Bistro in slaščičarna »Vrtnica«

V okviru temeljne organizacije imajo svojo osnovno organizacijo sindikata, zveze socialistične mladine ter osnovno organizacijo zveze komunistov (16 članov).

	leto 1980	leto 1981 (plan)
celotni prihodek	73.761.000.—	92.205.000.—
dohodek	36.983.000.—	40.220.000.—
povprečni OD	7.700.—	8.700.—

Kritično o stanju in nalogah

Problemska konferenca Zveze komunistov v DO Potrošnik

Dne 2. junija so se sestali komunisti osmih TOZD in DSSS, da bi sklenili kritično razpravo o gospodarjenju v DO Potrošnik v prvem tromesečju in da bi se dogovorili za predlog ukrepov za doseganje boljših delovnih rezultatov.

Komunisti so v razpravi povedali, da so, kot je bilo v gradivu navedeno, vzroki slabega gospodarjenja zunanji in notranji. Ker na te zunanje nimamo bistvenega vpliva (rast obveznosti iz dohodka, še nadaljnje padanje razlike v ceni, nenormalna rast materialnih stroškov, padanje kupne moči in desertiranost blaga na trgu), moramo predvsem analizirati notranje vzroke in pri analizi le-teh sprejeti sklepe, ki naj bodo sestavni del stabilizacijskih programov vseh TOZD.

Imenovana je bila komisija za sklepe, ki se bo v analizi poglobila predvsem v naslednje probleme:

- imamo slab in necelovit pregled nad blagovnimi tokovi. Potrebno je usmeriti nabave na tiste blagovne skupine, ki so dohodkovno še zanimive; ne;
- imamo ogromne rezerve v kadrih. Mnenje je, da se določene službe na nivoju SOZD — DO podvajajo. Pri kadrovanju se moramo zelo racionalno obnašati;
- investicijska dejavnost v preteklosti ni bila dobro začrtana, zato iz te dediščine plačujemo velike dolge in

pričakujemo, da se bomo tudi v primeru problemov v SOZD solidarizirali. V bodoče pa je investicije potrebno omejiti;

- pri enotah, ki že vrsto let poslujejo z izgubo, gremo v odločno akcijo (zamenjati kadre, prilagoditi odpiralni čas ali navsezadnje iti celo v ukinitve teh enot);
- ugotavljamo, da imamo z ozirom na dosežen dohodek del čistega dohodka za OD previsok, vendar so bili OD naših delavcev prej na tako nizki ravni in še danes zaostajajo za OD v SOZD in branži, da je bilo potrebno OD popraviti.

Komunisti so kritično ugotovili, da znotraj SOZD nimamo urejenih dohodkovnih odnosov. Od delavcev na vseh ravneh moramo zahtevati, da si v novi organiziranosti vsi prizadevamo s skupnimi močmi do boljših rezultatov, če je potrebno tudi solidarno. Bolj skrbno bi morali opredeliti organiziranost na vseh nivojih in si odgovoriti na vprašanje, ali je to tisto, za kar smo se odločali, ko smo ustanovili nove delovne organizacije in SOZD.

V pošten in kritični razpravi so komunisti ugotovili, da smo se dosedaj na tak način premalo pogovarjali. Ugotovili so tudi, da moramo biti pri ocenjevanju problemov zelo realni in problemov ne smemo jemati vsakega posamič, temveč vse povezane drugega z drugim. Smo

skoraj povsem enako organizirani kot druge trgovske OZD, zato ne sme biti bojzani, da ne bi dobro delali. Ugotavljamo, da realno manj delamo, saj promet na zaposlenega upada. Na drugi strani pa nam zaloge močno naraščajo.

Komunisti so bili mnenja, da moramo pri oceni situacije biti realni in ne smemo vsevprek le kritizirati. Vse ukrepe moramo strniti v pameten stabilizacijski program, rešiti problem nagrajevanja po delu in omejiti zaposlovanje. Po poslovalnicah so ljudje neenakomerno obremenjeni, to je potrebno rešiti s prestavitvami, oziroma prilagoditvijo odpiralnih časov trgovin. Glede blagovnih tokov na SOZD že potekajo pogovori za normaliziranje razmer na tem področju. Transportni stroški so res visoki, vendar smo premalo storili, da bi racionalizirali prometne tokove, s čimer bi prihranili marsikakšen dinar. Stabilizacijski programi bodo narejeni na nivoju DO, TOZD in celo na nivoju delovnih enot, zaživet mora delo komisij za učinkovitejšo gospodarjenje, posamezne strokovne službe pa je treba konkretno zadolžiti za naloge.

Komunisti so sklenili konferenco z zaključkom, da je informiranost tudi pogoj dobrega gospodarjenja. Vsi si mnogo obetajo od problemske konference SOZD, ki mora dati odločen prispevek in pokazati pot iz trenutnih zagat.

ALEKSANDER PERDAN

Hrana za 300.000 ljudi

Celjska občinska skupščina o vlogi SOZD Merx

Zdaj gre za res. Zlasti v skrbi za prehrano. Poročila o zagotavljanju preskrbe s prehrabeniimi proizvodi prihajajo na seje izvršnih svetov, potem na zasedanja občinskih delegatskih skupščin. In če temu vprašanju posvečajo zlasti v celjski občini izredno pozornost, ni naključje.

Tako je bila ta problematika na dnevnem redu tudi na 32. ločenih sejah zborov celjske občinske skupščine v torek, 2. junija.

Poročilo skoraj v vseh svojih točkah in poglavjih zadeva SOZD MERX. Ne gre samo za informacijo o samoupravni organiziranosti naše sestavljene organizacije, marveč predvsem za naloge, ki smo jih sprejeli na preskrbovalnem področju.

Ni naključje, če je v tem poročilu glavna skrb posvečena zagotavljanju ustreznih količin hrane. O tem poročilo navaja:

»Ena od osnovnih nalog SOZD MERX je zagotavljanje redne preskrbe prebivalcev in velikih potrošnikov regionalnega območja z osnovnimi prehrabeniimi proizvodi in drugimi izdelki široke potrošnje. Na območju, kateremu SOZD MERX zagotavlja preskrbo, živi okoli 300.000 prebivalcev. To območje pa se razprostira v dvajsetih občinah. SOZD MERX je preko marketing sektorja ter delovnih organizacij, ki nosijo breme preskrbe, raziskal možnosti dolgoročne zagotovitve osnovnih prehrabeniimi proizvodov in pomembnejših industrijskih izdelkov...«

Zatem navaja povezave MERX z velikimi sistemi za zagotovitev hrane.

Pomembna v tej zvezi je ugotovitev: »Potrebna sredstva za sovlaganje presegajo finančno, oziroma akumulativno sposobnost delovnih orga-

nizacij, združenih v SOZD MERX. Zato bo potrebno zagotoviti udeležbo bančnih sredstev, SIS za preskrbo ter sredstev družbenopolitičnih skupnosti.«

Tudi v zaključnem delu poročila, je SOZD MERX večkrat omenjen:

»Oblikovanje SOZD MERX lahko po mnenju izvršnega sveta pozitivno vpliva na boljše preskrbo prebivalcev v občini in na širšem območju, zlasti ob doslednem izvajanju sprejetih ciljev in usmeritev te sestavljene organizacije, kajti dejstvo, da je v SOZD MERX vključen pretežni del trgovine in gostinstva v Celju ter Kmetijska zadruga Celje, objektivno daje tej sestavljeni organizaciji vlogo temeljnega preskrbovalca v občini z življenjskimi potrebščinami in ji hkrati nalaga tudi veliko odgovornost v zvezi s tem.«

In spet: »Zato izvršni svet podpira iniciativo SOZD MERX za navezavo poslovnih odnosov (z velikimi sistemi, opomba uredništva) in meni, da bo možno le na ta način dolgoročno urediti preskrbo na tem območju.

Zaradi novih naložb pa zaključki poročila celjske občinske skupščine poudarjajo: »Za zagotovitev boljše preskrbe v občini in regiji so poleg ostalih pogojev potrebni tudi ustrezni objekti, ki jih zdaj močno primanjkuje ali pa so neustrezni. Zato izvršni svet podpira prizadevanja v okviru SOZD MERX, da v tem srednjeročnem obdobju realizira izgradnjo nekaterih večjih objektov, zlasti pa izgradnjo centralnega skladišča, blagovnice v Savinovi ulici, blagovnice na Dobrni itd. Izvršni svet bo investitorju nudil vso možno podporo pri izgradnji teh in drugih objektov, ki so predvideni v planu sestavljene organizacije, kajti v naslednjih letih je potrebno v občini nadoknadi zaostanek pri izgradnji teh objektov iz obdobja 1976-1980.«

MB

Čimveč hrane

Ocena gospodarjenja in aktivnosti v kmetijstvu in prehrabeni industriji

V sestavljeni organizaciji se s kmetijstvom, družbenim in zasebnim ter predelavo, ukvarjajo štiri temeljne zadružne organizacije, ena temeljna organizacija kooperantov ter devet temeljnih organizacij združenega dela. Združene so v pet delovnih organizacij, od teh so štiri kombinirane kmetijstvo — predelava, ena delovna organizacija pa je izključno usmerjena v predelavo.

Glede na to, da je v delovnih organizacijah poleg kmetijstva prisotna še predelava, trgovina in transport, so rezultati prvega tromesečja že lahko dovolj dobri kazalci za usmerjanje v naslednjem obdobju.

Dosežen dohodek za dejavnost je bil v prvih treh mesecih 615.705.563 din, kar je indeksno 144 napram letu 1980 v istem obdobju. Dohodek je 86.215.720 din ali indeksno 132 in čisti dohodek 51.803.186 din ali indeksno 125.

Že iz teh osnovnih podatkov lahko ugotovimo, da se je fizični obseg proizvodnje le minimalno povečal ter da so visoki indeksi rasti prihodka odraz spremembe cen. Iz objektivnih vzrokov so za prve tri mesece slabi rezultati v kooperacijski proizvodnji in v predelavi mesa. Zato bomo morali aktivnosti, ki so sedaj zastavljene v razvoju kooperantske proizvodnje, ureditvi mesno predelovalnega kompleksa, programiranemu pretoku blaga in drugih področjih, intenzivno nadaljevati.

Glede na rezultate ostalih dejavnosti in sestavljene organizacije se je potrebno takoj dogovoriti za politiko realizacije temeljev plana sozda, politiko blagovnih pretokov, cenovnih razmerij in dohodkovnih odno-

sov znotraj sozda med dejavnostmi in preko marketing sektorja navzven. Za realizacijo zastavljenega programa pa se bo morala maksimalno vključiti interna banka z vsemi možnimi finančnimi potmi.

V tem kratkem času delovanja sestavljene organizacije smo si zadali že veliko nalog, katere pa bomo uspešno realizirali le ob skupnem sodelovanju vseh članic sozda. Od nekaterih aktivnosti so že prvi rezultati:

— na področju vlaganj v kmetijstvo in predelavo že imamo dogovorjeno čvrsto finančno konstrukcijo, vključno z mednarodnimi krediti za nerazvite;

— smo v zaključni fazi samoupravnega sporazuma o mesnopredelovalnem kompleksu regije;

— uspešno smo pričeli z novo kooperacijsko dejavnostjo v zelenjadarstvu v sodelovanju z Eto Kamnik;

— pripravljamo nov program vzreje domačih kuncev v sodelovanju s Šešir Škofja Loka;

— pripravljamo nov pristop k ugotavljanju tolašče v mleku;

— skupno rešujemo problem preskrbe z umetnimi gnojili, repromaterialom ter prodajo kmetijskih proizvodov.

Prepričani smo, da bomo krizno obdobje in probleme, ki nastajajo v gospodarstvu, uspešno rešili samo z dolgoročno razvojno usmerjenimi cilji ter ob optimalnem izkoriščanju obstoječih kapacitet. Usmeritev v »pridelati čimveč hrane« mora biti spremljana z zahtevo s »čim manjšimi stroški«.

JG

Zemlja poplača trud

Na Korenjakovi kmetiji v Lazah pri Dramljah

Podoba je idilična. Na prostornem kmečkem dvorišču, kjer stoji trdna kmečka hiša, za njo pa kozolec in gospodarska poslopja, je zbrana družina ob lepih kobilih in žrebičku na majavih nogah. Pravzaprav vseh nismo mogli ujeti v oko fotoaparata, kajti 6-letni prvorojenec Martin jo je mahnil v malo šolo v Dramlje.

Kmečka idilika pa je, še posebej v tem času, hudo navidezna. Na kmetiji v Lazah pri Dramljah gospodarita Štefka in Ivan Korenjak. Z veliko ljubeznijo sta povezana z zemljo, kjer so že rodovi pred njima vedeli, kako se umno gospodariti. Ivanov oče je bil napreden

kmet, njegov ded prav tako. Zato Ivanu ni bilo težko prevzeti dokaj velikega posestva, ki obsega 10 ha obdelovalne zemlje in 8 ha gozdov. Ponošen je, da se tudi njegov sin že rad vrti okrog njega, kadar se loti kmečkih opravil. Obema Korenjakovima ne zmanjka dela od ranega jutra do večera. Pri varstvu otrok in gospodinjstvu, pa še nekaterih drugih drobnih opravilih, jima priskoči na pomoč mama.

V hlevu se oglašata 20, včasih 30 glav živine, ki se ji na teži pozna, da sta Ivan in Štefka skrbna kmetovalca. Sta kooperanta Kmetijskega kombinata Šentjur in pravita, da sta s tem

sodelovanjem zelo zadovoljna. Kredit za hlev je zdaj že izplačan. Najeli so drugega, za silos. Da bi laže obdelovala zemljo, sta se povezala v strojno skupnost, kjer si še s tremi preostalimi člani skupnosti izmenjujejo silokombajn in sejalnico za koruzo. Večino drugih strojev sta nabavila sama, brez njih, pravita, ne bi šlo.

Posestvo Korenjakovih leži v ravnini, ki ima to slabo lastnost, da je na nekaterih predelih zelo močvirnata, kar zmanjšuje pridelek. Če bodo uredili že začeto melioracijo, se bo to poznalo na kvaliteti in količini pridelka.

MATEJA PODJED

Zanimivosti o kavi

Kje je doma, kako rase, kako jo pražimo in še kaj

Pradomovina kave je Etiopska pokrajina Kafa. Od tam se je kava razširila v Arabijo, romarji pa so jo iz Arabije (Meka) ponesli v druge države, predvsem v Turčijo, kjer je bila že leta 1544 v današnjem Carigradu prva kavarna.

Največji pridelovalec in izvoznik kave je Brazilija, poleg nje veliko kave izvozi južnoameriški državi Kolumbija in Venezuela. Od srednjeameriških kav so najbolj znane Guatemala, Costarica in Mehika. V Afriki so najbolj znane izvoznice kave Etiopija, Angola, Uganda in Kongo, poleg tega pa veliko kave izvozi tudi Indonezija in Indija.

Največnja vrsta kavovca je Coffea s podvrstami: Coffea Arabica, Coffea Liberica in Coffea Stenophylla. Plodovi in listi ostalih vrst kavovca se uporabljajo v zdravilstvu. Čeprav raste kavovec divje v nekaterih pokrajinah zahodne in vzhodne Afrike, je vendar izrazito kulturna rastlina. Kavovec potrebuje rahlo humozno prst, zato so kavne plantaže v glavnem nastale na tleh pragzdov. Kavovec potrebuje povprečno letno temperaturo 7—20°C in 1500—2000 mm padavin. Poleg tega ima pri kulturi kavovca veliko vlogo nadmorska višina. Kavne plantaže so v višinah 600—1200 m, mnogokrat tudi višje, nižje so le v pokrajinah, ki so bolj oddaljene od ekvatorja ali pri vrstah, ki potrebujejo več toplote. Drevo je visoko, odvisno od vrste 3—15 m. Ima temno zelene usnjate liste, v zalistju pa ima 5—15 belih cvetov, iz katerih se razvijejo rdeče kavine češnje. Po navadi vsebuje vsaka češnja 2 kavni zrna. Kavovec začne roditi šele po 3—4 letih, donos posameznega drevesa je povprečno 1 kg letno, lahko pa doseže tudi 3 kg. Življenjska doba posameznega drevesa je 20—50 let. Iz svežih kavinih češenj dobimo odvisno od sorte 18—25 % kavinih zrn. Kava zori 8—10 mesecev po cvetenju, čas cvetenja in tudi čas zorenja pa je zelo različen, odvisen od klimatskih pogojev. Zrele plodove obirajo, ali pa jih pustijo prezoreti in odpasti. Poleg sortnih lastnosti ima velik vpliv na kvaliteto kave način obiranja in predelave. Obrano kavo je treba s posebnim postopkom očistiti, to je zrno ločiti od mesnatega dela plodu. Razvila sta se dva postopka:

1. suha predelava — neprana kava

2. mokra predelava — prana kava

Suho predelavo uporabljajo tam, kjer pranja zaradi velikih razsežnosti plantaž ni mogoče uvesti. Pri suhi predelavi kavo razprostirajo po utrjenih tleh (kamen, cement, stlačena zemlja) in posušijo. Grobe pri-mesi pred sušenjem odstranijo v separatorjih. Plodovi se sušijo 6—15 dni. Suhi so, ko semena v notranjosti češenj sklopotajo. Posušene plodove oluščijo v luščilnih strojih in nato kavo preberejo. Najboljše sorte preberejo ročno. Kava dobljena po suhem postopku je zelo aromatična, vendar je precej zrn zdrobljenih in zato ni tako lepega videza.

Z mokrim postopkom dobimo boljši izgled in izenačenost zrn. Pri mokrem postopku pridejo mokri plodovi po čiščenju v naplavnem kanalu v tanke za nabrekanje, nato pa v pulperjih odstranijo pulpo — mesnati del plodu. Sledi fermentacija, ki je odločilna za poznejšo kvaliteto kave. Fermentacija poteka v fermentacijskih tankih 24—36 ur. V tem času razpadejo ostanki mezokarpa — mesnatega dela plodu. Nato zrna perejo v velikih kadeh in sušijo na podu. Kavo potem luščijo, odstranijo pergamentno kožico (endokarp), ki še obdaja zrno.

Dipl. inž. Breda Uratarič, direktorica TOZD Pražarna

Zrna nato lahko še polirajo in ročno prebirajo, da odstranijo tujke. Takšno kavo pakirajo v vreče iz jute, neto teže pa so različne v različnih državah. Kava ima navadno trgovsko ime po državi ali pokrajini, kjer jo pridelujejo, ali pa po izvoznem pristanišču, npr. (brazilske kave poznamo pod imeni Minas, Santos, Rio, Bahia, Parana).

Kava je stimulans, oziroma poživilo za človeški organizem. Lastnost poživila pripisujemo glavnemu alkaloidu kofeinu, ki ga imajo tudi nekatere tropske rastline. Količina kofeina je pri posameznih sortah kave zelo različna, tako imajo npr. zapadno indijske sorte manj kot 1 % kofeina, afriške robuste celo 3 % in več, arabi-ke pa ga imajo povprečno 1,8 %. Pri praženju se količina kofeina praktično ne zmanjša.

Zmotno je misliti, da gre pri uživanju kave samo za učinek, ki ga povzroča kofein. V tem primeru bi lahko uživali kofein sam v čisti obliki, ker pa je brez vonja in ima rahlo grenak okus. Splošno priljubljenost in veliko porabo kave pripisujemo njeni prijetni aromi, to pa kava dobi zaradi kemičnih sprememb med praženjem.

Praženje kave je nepretrgana suha destilacija ali postopek, pri katerem s pomočjo toplote povzročimo v organski in delno anorganski snovi kemijske spremembe. Temperature praženja so med 140 in 240°C, odvisno od načina praženja in izvedbe pražilnika. Med praženjem se izgled in sestava kave spremeni. Zaradi močnega izhlapevanja v začetku praženja izgubi kava 15—25 % vode. Barva kave prihaja

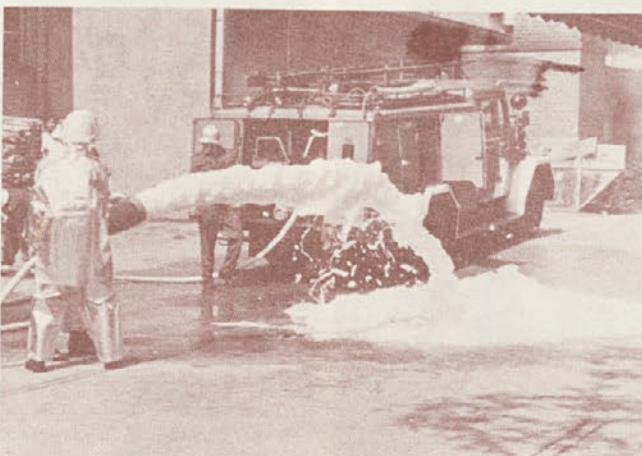
med praženjem od svetle zelenkaste sive, včasih skoraj modre ali pa rumene do rdečkaste in v končni fazi čokoladno rjave različnih nians. Volumen zrna se poveča za 33—50 %. Najvažnejše pa je, da pride med praženjem do razvijanja arome.

Najpreprostejši način praženja je v odprti ponvi ali na kovinski mreži. Drugi način praženja je v vrtečem bobnu ali krogli. Možno je direktno ogrevanje zunanje strani bobna, ali pa dovajanje močno ogretyh plinov v notranjost bobna. Lahko pa tudi kombiniramo oba načina ogrevanja. Kot izvor energije se uporablja koks, plin, olje, elektrika, pregreta para, lahko pa tudi infra rdeči žarki. Čas praženja je odvisen od izvedbe pražilnika od načina ogrevanja, od lastnosti surovine in od potreb potrošnika po bolj ali manj praženi kavi.

Pri praženju se kavi spremeni barva, okus, vonj in nastanejo razne kemične spojine, ki močno vplivajo na končno organoleptične lastnosti praženja kave. Iz ogljikovodikov se tvorijo hlapne kisline, ki jih navadno odstranjujemo z ventilacijo. Pentozani — furfuroli in njegovi homologi dajo kavi značilno aromo — »po kavi«. Hlapne sestavine aldehidi in ketoni nastajajo pri razpadu beljakovin in ogljikovih hidratov in dajejo kavi aromo in deloma tudi okus. Olja in maščobe — gliceridi se v prisotnosti vlage in kislin pretvarjajo v glicerol in maščobne kisline, ki so delno hlapne, nastala maščoba pa se izloči na površini zrna in mu daje značilni sijaj.

Po končanem praženju je potrebno kavo čimhitreje ohladiti, da obdrži svoje lastnosti, nato pa jo embalarimo celo ali pa mleto. Embalaža mora biti kvalitetna, da kava čim daljši čas obdrži aromo in okus. Kavo je potrebno skladiščiti v hladnem in temnem prostoru. Obstojnost pražene kave je odvisna od stopnje praženja, načina embalaranja in pogojev skladiščenja. Mleta kava ima obično krajši rok uporabnosti kot cela zrna. Embalaža pa mora preprečevati dostop zraka in sončne svetlobe. Oboje namreč slabo vpliva na kvaliteto kave, ker lahko povzroči žarkost oljnih sestavin v kavi. (Nadaljevanje sledi)

BREDA URATARIČ

Gašenje vnetljivih tekočin s peno

Enote civilne zaščite delovne organizacije Mlinsko predelovalne industrije in delovne organizacije Gostinstvo in turizem Celje

Tri vaje — 142 delavcev

Pomembne vaje »NNNP« v okviru mlinske industrije

Delovna organizacija Mlinsko predelovalna industrija je v mesecu maju izvedla v okviru programa NNNP 80/81 dve akciji.

Po imenovanju koordinacijskega odbora za pripravo in izvedbo akcij v delovni organizaciji, je bil izdelan program, katerega so obravnavali samoupravni organi, družbenopolitične organizacije in komiteji v vseh temeljnih organizacijah. V pripravah na vaji smo aktivirali kurirski sistem za pozivanje vseh struktur na področju splošnega ljudskega odpora in družbene samozastite ter izvedli poskusno vajo z obvezniki civilne zaščite.

Osnovni namen vaje je bil ponovno preveriti učinkovitost ukrepov in postopkov v delovni organizaciji v primeru izrednih razmer, preveriti organizacijo in sistemizacijo enot civilne in narodne zaščite ter usposobljenost in učinkovitost postopkov pri gašenju požara, reševanju ponesrečenih in nudenju prve medicinske pomoči.

Prva vaja se je odvijala pri Pekarni v Gaberju 16. maja, v kateri so sodelovali poleg splošne in specializirane enote prve medicinske pomoči delovne organizacije Mlinsko predelovalne industrije še splošna enota civilne zaščite delovne organizacije Gostinstvo in turizem Celje, pripadniki narodne zaščite obeh delovnih organizacij ter skupina gasilcev krajevne skupnosti Gaberje s specialnim gasilnim vozom za gašenje vnetljivih tekočin.

V drugi vaji pa je naša delovna organizacija sodelovala v pripravi testa za peko kruha v kmečkih pečeh gospodinjstev krajevne skupnosti Pod gradom, dne 23. maja. Namen vaje je bil prikaz preskrbe prebivalstva s kruhom v primerih, ko bi bila onemogočena peka

kruha v industrijskih pekarnah. Dvanajst gospodinj te krajevne skupnosti je imelo predhodno strokovno predavanje in praktični prikaz priprave testa in peke kruha, katerega je vodil direktor temeljne organizacije Pekarne in slaščičarne Celje Dinko Meštrovič. Na dan vaje so vse gospodinjce dobile testo iz celjske pekarnice in v svojih pečeh izpekle izredno dober kruh, kar ponovno dokazuje, kako koristne in potrebne so nam še lahko kmečke peči, kar pa žal danes vse preveč zanemarjamo.

Zunaj občine Celje pa je v vaji »NNNP 81« v dneh od 23. in 24. maja sodelovala aktivno tudi naša enota industrijske pekarnice v Velenju. Sodelovali so vsi zaposleni. V vseh treh vajah je sodelovalo 142 zaposlenih delavcev te delovne organizacije.

Po vsaki vaji pa je potrebno izluščiti vse pozitivne in negativne zaključke.

Positivni so: pripravljenost in resnost delovnih ljudi pri izvajanju zadanih nalog (100 % udeležba) tako na področju civilne kakor tudi narodne zaščite ter da je kljub velikemu številu aktiviranih ljudi proiz-

vodnja potekala brez zastojev ali kakršnihkoli motenj. Izrednega pomena je tudi sodelovanje in to zelo dobro s krajevnimi skupnostmi, kar pa je izrednega pomena za učinkovito in uspešno delo pri elementarnih nesrečah ali v vojni.

Negativna opažanja pa so bila: premalo strokovno usposobljenih obveznikov civilne zaščite in pripadnikov narodne zaščite, premalo specializiranih enot, nezadovoljiva opremljenost, nezadovoljivo zavarovanje objektov (ograje, dostopi ali vstopi v objekte).

Še posebej pa velja omeniti tretji del obrambnega načrta — načrt proizvodnje in storitev — kjer imamo še veliko pomanjkljivosti, predvsem sklepanje samoupravnih sporazumov, zagotavljanje delovne sile, zagotavljanje repromateriala ter transportnih sredstev. K realizaciji tretjega dela obrambnega načrta bomo pristopili takoj, istočasno pa ponovno uskladili prvi in drugi del, to je načrt narodne zaščite, civilne zaščite, načrt za preprečevanje in odpravljanje izrednih razmer.

JOŽE KOLAR

Imobilizacija leve noge

Še naprej boste z nami

Delali so pred nami, delali so z nami in ko so odhajali v zaslužen pokoj, smo si obljubili, da se bomo še videli. Prvič smo se z njimi srečali v letu 1980 v okviru akcije »Človek naj ne bo nikoli sam« in letos, dne 23. maja, smo to srečanje ponovili.

Bilo nas je malo, toda to ni bilo srečanje s tujci, to je bilo srečanje z ljudmi, ki so v težkih pogojih začeli graditi in zgradili so tisto, kar mi, njihovi delovni sotovariši, dograjujemo.

»Prijeten je občutek, ki obide človeka, ko vidi, da v svoji delovni sredini še ni pozabljen, da si ga nekdo še želi videti, se pogovarjati z njim...«, to smo lahko razbrali iz njihovih, z življenjskimi izkušnjami zaznamovanih obrazov in v sebi še trdneje potrdili sklep, da bodo še vnaprej z nami.

ALENKA ŠTRAUS

Lepi, živi spomini...

Srečanje z upokojencem Antonom Melavcem iz Mozirja

Pred kratkim smo v uredništvo prejeli pismo upokojenca Antona Melavca iz Mozirja. Pričelo se je takole: »Vsakokrat, ko sprejem vaš Vestnik, sem zelo vesel, še posebno ker prebiram, da kar naprej napredujete in zelo dobro poslušate...«

Razveselili smo se ga. Pa ne samo zato, ker je bilo to prvo pismo bralca našega glasila, ampak še bolj zaradi tega, ker ga je napisal bivši dolgoletni delavec, danes upokojenec. Odločili smo se, da ga obiščemo.

V deževnem dnevu smo se ustavili pred prijetno domačijo v Ljubiji 33 pri Mozirju. Doma smo našli gospodarja Antona Melavca, njegovo ženo in vnučka. Najprej nas je pogledal nekoliko nezaupljivo, ko pa smo povedali od kod smo, se je nasmehnil ter pričel pripovedovati:

»V bivši delovni organizaciji Merx sem bil zaposlen dvajset let, torej vse od ustanovitve. Delal sem v skladišču I na delovnem mestu komisionar blaga, kasneje pa kot spremljevalec blaga. Takrat so bili težji delovni pogoji, kot so danes. Vsak dan sem se vozil s kolesom do Šmartnega ob Paki, nato pa naprej z vlakom v Celje. Najhuje je bilo pozimi, ko sem moral v velikem snegu nositi kolo na rami, da sem lahko prišel pravočasno na delo. Moj delovni dan se je začel zjutraj ob 4,00 uri in končal pozno zvečer. Včasih sem moral prepati kar v Celju na tovarnjaku. Vsi delavci smo delali z veseljem po ves dan, samo da smo čim več ustvarili in pridobili z združenimi močmi. Lahko trdim, da je bilo včasih več solidarnosti in delovne pomoči med ljudmi. Bolj smo bili navdušeni za udarniško delo, za skupno delo. Na ta način smo pomagali tudi pri izgradnji skladišča. Čeprav so bili težki delovni pogoji, mi ni žal za nobeno vloženo uro v tej delovni organizaciji. Ponosen sem, ker se je iz nje razvila tako močna in velika sestavljena organizacija, s tako dobrim vodstvom. Verjemite mi, da če bi bil zdrav (upokojil sem se invalidsko), bi se takoj vrnil nazaj v to delovno sredino ter se še bolj trudil z ostalimi mladimi delavci, da bi čimveč ustvarili.«

ročen sem na Novi tednik. Občudujem naravo in se zelo veliko sprehajam. Vendar to ni tisto, kar si želim. Še vedno bi rad nekaj delal, ustvarjal. Zato sem si posadil majhno brajdo, da imam vsaj eno skrb, da vsaj nekaj koristnega naredim. Sem pa tudi aktiven član Knjižnice v Mozirju, član ZB Mozirje ter društva upokojencev Mozirje. Z upokojenci grem večkrat na izlet. Vsak dan pa obvezno spremljam poročila po televiziji, da sem na tekočem z doganjanji po svetu in doma.«

V pismu ste nam napisali, da se razveselite glasila Vestnik. Zakaj?

»Večkrat razmišljam o svojih sodelavcih, ki še danes delajo, o svoji bivši delovni organizaciji, zato se zelo razveselim vašega glasila, ki mi je poleg vsakoletnega novoletnega srečanja upokojencev edina vez z mojo bivšo delovno sredino. Ja, kar napišite: bil sem zelo vesel in presenečen, ker sem lani prejel za dolgoletno delo priznanje. Redka je delovna organizacija, ki se s takšnimi priznanji spomni tudi svojih upokojencev.«

In kakšne so vaše želje?

»Vsem delavcem sestavljene organizacije želim, da bi tako z veseljem opravljali svoje delo kot smo ga mi in na ta način pripomogli še k hitrejšemu napredovanju tega velikega sistema.«

Osebo pa si želim, da bi še dolgo živel, da bi se še velikokrat srečal s svojimi sodelavci in upokojenci.«

Ko smo odhajali, je posijalo sonce in imeli smo občutek, da se je veselilo skupaj z nami.

JANA PERTINAC

»Suvenir« se predstavi

Zanimiva razstava izdelkov domače obrti

Že dalj časa potekajo razgovori med predstavniki občine Celje in Karpoš iz Skopja o možnostih razširitve poslovne sodelovanja na različnih področjih gospodarske dejavnosti.

Občina Karpoš je ena od 6-ih občin mesta Skopja, ima preko 150.000 prebivalcev, za poslen pa je le vsaki peti prebivalec. Vsled nizke zaposlenosti se občina srečuje z mnogimi problemi, kako povečati proizvodno dejavnost, katere gospodarske dejavnosti širiti, da bi lahko zagotovili nova delovna mesta in s tem zagotavljali večjo socialno varnost mnogim družinam.

Za razširitev obstoječih proizvodnih zmogljivosti in izgradnjo novih, potrebujejo mnogo investicijskih sredstev, prav tako morajo vedeti kaj tržišče potrebuje in ne nazadnje morajo vzpostaviti poslovne vezi širom po Jugoslaviji ter najti pot proizvodom tudi preko meja.

Želja po razširitvi proizvodnih zmogljivosti je težko uresničljiva, saj nimajo dovolj investicijskih in drugih sredstev, tržišče nimajo raziskano in imajo težave s prodajo določenih proizvodov, katerih proizvodnjo bi lahko povečevali brez posebnega vlaganja v nove objekte in stroje.

Ta proizvodnja se imenuje »domača obrt« v katero vlagajo veliko upov, prepričani so, da bi jim lahko slovenska podjetja mnogo pomagala.

Delovna organizacija »SUVENIR« iz Karpoša je svojo dejavnost usmerila v organiziranje domače obrti. Glavni proizvodi so: razni namizni prti z makedonskim narodnim vzorjem, otroška volnena konfekcija-ročno delo, moške in ženske pulovre in brezrokavnike iz domače volne, raz-

lične igračke iz umetnega krzna, različne izdelke, ki sodijo v bogato kolekcijo makedonske narodne noše in druge predmete iz bogatega izbora makedonske narodne folklorne.

V želji, da pomagamo delovni organizaciji »SUVENIR«, da bi njeni izdelki našli pot do našega potrošnika, smo se sporazumno z DO »TKANINA« Celje, TOZD »Veleprodaja« dogovorili, da se v njihovi razstavnici v skladišču Celje na Teharski cesti organizira prikaz izdelkov domače obrti DO »SUVENIR«.

DO »SUVENIR« se je rada odzvala našemu predlogu in tako je bila dne 19. 5. 1981 organizirana razstava izdelkov domače obrti.

Na ogled razstave smo povabili vse direktorje DO oziroma TOZD, poslovodje blagovnic in pomembnejših prodajalnih tekstilno konfekcijske stroke. Udeležba na razstavi, z izjemo predstavnikov celjskih delovnih organizacij, je bila skromna in se sprašujemo zakaj? saj vendar radi potujemo, morda zato, ker je mnogim bilo Celje preblizu.

Razstavljeno blago smo po interesu obiskovalcev razdelili v tri skupine:

- namizni prti z narodnim vzorjem
- otroška konfekcija in pletenine za odrasle
- ostalo blago.

Za namizne prte z narodnim vzorjem je bilo veliko zanimanje, saj so predstavljali resnično mojstrovino spretnih ženskih rok. Mnogim je zastal dih, ko je slišal ceno saj se je ta gibala od 2.500 din do 12.500 din za namizno garnituro (osnovni prt in 4 prtički). Cene so bile resnično visoke ne glede na to, da so prti predstavljali pravo umetnost.

Otroška konfekcija in pletenine za odrasle v pretežni večini ni odgovarjala ukusu obiskovalcev. Dane so bile neštete koristne pripombe tako glede kakovosti izdelka kot — moda, ki je močno zaostajala za našimi podobnimi izdelki. V mnogih primerih so cene močno prehitvale kakovost in modo vzorca (moški pulover iz domače volne 3.000 din). Kljub neštetim pomanjkljivostim so posamezni obiskovalci izražali interes po nakupu določenih ponujenih vzorcev.

Ostalo blago ni vzbudilo zanimanja pri obiskovalcih, bili so mišljenja, da ni primerno za naše tržišče.

Ob priliki razstave smo žal ugotovili, da so mnogi obiskovalci kazali ciničen odnos do izdelkov, glasno izražali svojo kritično oceno pri tem pa prav gotovo pozabljali na poslovni bonton in da se na tak način ne goji bratstvo in edinstvo med našimi narodi.

Razstava je bila zaključena, poslovni uspeh skromen, vendar sta direktor DO »SUVENIR« RAVANOVSKI Jovan in komercialni direktor KOZLOVSKI Tomo izrazila zadovoljstvo, saj sta prejela neštete koristne napotke za nadaljnje delo na področju razvijanja domače obrti. Obvezali smo se, da jim bomo nudili pomoč pri izdelavi krojev za različne izdelke iz domače volne.

Vsi, ki se zanimajo kako izgledajo namizni prti z makedonskim narodnim vzorjem si lahko ogledajo celotno kolekcijo v prodajalni »DOM« DO »TEKO« v Celju, Cankarjeva ulica.

Tudi za nas je bila ta razstava bogato izkustvo, saj bomo morali prihodnjič vložiti več vsestranskih naporov za boljši uspeh.

FRANC PETAUER

»Naš delavnik«

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije, Delavska enotnost in Foto-kino zveza Slovenije razpisujejo javni natečaj amaterske delavske fotografije pod naslovom »Naš delavnik«. Tako bi spodbudili fotografsko ustvarjalnost širokega kroga delovnih ljudi in usmerili njihovo pozornost k upodabljanju in podoživljanju našega vsakdanjika, k delovnemu človeku, delu.

Na natečaju lahko sodelujejo vsi člani Zveze sindikatov Slovenije, ki se s fotografijo ne ukvarjajo poklicno, z največ štirimi črno-belimi fotografijami z motiviko našega vsakdanjega dela, ustvarjalnosti in prizadevanj v vseh okoljih, pri čemer gre posebna pozornost človeku. Fotografije ne smejo biti starejše kot dve leti, formata od 18 x 24 do 30 x 40 centimetrov. Natečaj bo trajal do 1. septembra letos, ko bo žirija izbrala najboljše fotografije za:

- razstavo ob III. konferenci Zveze sindikatov Slovenije oziroma ob 10. kongresu ZSS,
- stenski koledar,
- objavljanje v Delavski enotnosti in njenih publikacijah.

V žiriji bodo: — predstavnik republiškega

sveta Zveze sindikatov Slovenije,

- predstavnik Delavske enotnosti,
- dva mojstra fotografije iz Foto-kina zveza Slovenije (Kerbler, Smerke),
- predstavnik Društva novinarjev Slovenije, član sekcije fotoreporterjev.

Vsi udeleženci natečaja oziroma razstave bodo dobili priznanje, razstava bo rangirana v skladu s kriteriji Foto-kino zveze Slovenije, najboljše fotografije bodo nagrajene.

»Samoupravne delovne skupine«

Bogdan Kavčič, Tone Klasinc, Alfonz Šterbenc so na primeru delovne organizacije Novoles pripravili Knjižico Sindikat št. 38 v izdaji Delavske enotnosti pod naslovom Samoupravne delovne skupine. Cena knjižice je 110,00 dinarjev.

Bogdan Kavčič piše o načinu organiziranja samoupravnih delovnih skupin, o njihovih pristojnostih, velikosti, o tem, kdo naj jih vodi in o njihovih funkcijah. Pri tem navaja do-

bre in slabe strani, možne strankopoti in ovire.

V nadaljevanju Alfonz Šterbenc prikazuje način uvajanja samoupravnih delovnih skupin, spremembe in uskladitve samoupravnih aktov in rezultate, ki so jih v Novolesu dosegli z uvedbo samoupravnih delovnih skupin. Delavci sami so novi obliki organiziranosti pripisali v glavnem pozitivne značilnosti in sicer: zmanjšanje odsotnosti z dela, izboljšanje delovnih navad, izboljšanje odnosov z vodstvenimi delavci, povečanje možnosti reševanja sporov in možnosti izražanja interesov ter povečanje informiranosti. Še bolj zgovorni pa so tile podatki: v šestih mesecih se je stopnja izkoriščenosti zmogljivosti dvignila v poprečju za 20 odstotkov, tudi intenzivnost in proizvodnost dela sta narasli. Seveda vsi ti pozitivni učinki niso v vseh temeljnih organizacijah enaki in jih najbrž tudi ni mogoče povsem pripisati samoupravnim delovnim skupinam, so pa daleč od tega, da bi jih lahko zanemarili.

V tretjem delu knjige Tone Klasinc razčlenjuje izkoriščanje zmogljivosti v povezavi z organiziranjem samoupravnih delovnih skupin, v prilogi pa je mogoče najti pristojnosti samoupravnih delovnih skupin in poslovnik o delu samoupravnih delovnih skupin.

Dramska skupina Mode

Zanimiv predlog o srečanju vseh skupin v okviru sozda

»Veliko volje in dela je bilo potrebno, še posebno pa veselja, da je naša dramska skupina prebrodila vse težave od ustanovitve leta 1978 pa do danes. Najprej smo imeli po dve, tri prireditve na leto, danes pa imamo svoj kulturni program: skeči, recitali, krajše igrice, glasbene točke ob vseh pomembnejših državnih, republiških, občinskih praznikih in jubilejih delovne organizacije Moda,« je pričela razgovor kulturni referent v tej delovni organizaciji in vodja skupine Marjana Pišek.

dimo tudi v nedeljah in sobotah. Vadimo v sindikalni sobi, ki pa je zelo majhna.«

Branko, kot predsednik mladine (mladih je 140) imaš veliko odgovornost in dela, pa še vseeno najdeš toliko časa, da sodeluješ v dramski skupini? Kje je vzrok temu?

»Veselim se in ljubim delo do kulturnega dela. Še kot učenec osnovne šole sem sodeloval v dramski skupini ulice, v kateri sem stanoval. Že takrat smo pripravljali razne kratke igrice za stanovalce naše ulice. Obiskoval sem tudi glasbeno šolo. To pa seveda danes nadaljujem v delovni sredini. Povedal bi še to. V naši dramski skupini lahko sodeluje vsak delavec delovne organizacije Moda. S pomočjo tovarišice Milene Turin, predsednice sindikata, večkrat na leto pošljemo obvestilo za sodelovanje v naši skupini.«

Kje dobite denar, ki vam je potreben za izpeljavo kulturnega programa?

»Za to ne potrebujemo nobenih finančnih sredstev. Vadiamo doma, nastopamo doma. Obleke si sposodimo v gledališču, če jih potrebujemo za igro« je povedala Suzana.

Težav zaradi odhajanja na vaje nimate več, finančnih

Alenka, kakšne težave ste imeli v začetku in kje ter kdaj se dobite za pripravo na kulturni program?

»Težave so bile predvsem od strani poslovođij. Čeprav smo imeli vaje za posamezni kulturni program samo mesec pred prireditvijo in to med 12,00 in 14,00 uro, ko je praktično v trgovinah najmanj strank ter se vrši izmena delavcev, so vseeno bile pripombe. Šele po nekaj dobrih nastopih so poslovođji in delavci delovne skupnosti spoznali, da se resnično trudimo in delamo. Danes imajo v nas popolno zaupanje, ne srečujemo se več s problemom odhajanja na vaje med rednim delovnim časom. Dodati še moram, da va-

Marjana Pišek

sredstev ne potrebujete. Ali se pri svojem delu srečujete s kakšnim problemom, Štefan?

Prostor — sindikalna soba — je premajhen, da bi lahko imeli program za vse zaposlene naenkrat. Zato nastopamo vedno dvakrat. Pa tudi to je dobro. Najprej imamo generalno, nato pa gre zares.«

Ali je tudi kaj treme med upri-

zoritvijo?
»Igral sem osebo, kateri se mora pri pitju kave tresti roka. Imel sem veliko treme, roke so se mi tresle kar same od sebe. In za to treme sem prejel aplavz«, je dejal Branko.

Kakšne so želje, načrti vaše skupine?

»Menimo, da je v sestavljeni organizaciji še veliko podobnih amaterskih skupin. Predlagamo, da vsako leto na nivoju sozda priredimo kulturni dan, na katerem bi sodelovale prav vse skupine od recitatorskih do pevskih itd. Želeli bi nastopati tudi zunaj naše delovne organizacije.«

Ali ste že prejeli kakšno priznanje za delo?

»Ne, toda nam je največje priznanje aplavz« je zaključila ta prijeten pogovor med mladimi delavci in učenci dramske skupine, Marjana Pišek.

JANA PERTINAČ

25. maj — Dan mladosti

Dan mladosti, rojstni dan tovariša TITA, revolucionarja, borca, delavca, politika in očeta naših narodov, je tudi letos potekal v globokem spoštovanju in neskončni ljubezen ter odločnosti, da bo tudi jutrišnji korak na TITOV poti.

V celjski občini je bilo več proslav med kolektivi delovnih organizacij ter drugih ustanov. Tudi v »TEKO« smo ta praznik počastili s kulturnim programom, ki ga je pripravila mladinska dramska skupina.

Proslava je potekala v dveh delih, zato so se je udeležili domala vsi delavci.

Na ta dan smo se ponovno zaobljubili tovarišu TITU, da bomo še naprej ostali trdni in združeni bolj kot kdaj koli prej, ter pripravljani, da branimo domovino, njeno bratstvo in svobodo, ki so jo s krvjo in življenji plačali naši očetje in sinovi. Borili se

bomo za čim boljše delovne uspehe, za boljše dohodke, za večjo ustvarjalnost in razvoj naše delovne organizacije.

Titove besede, s katerimi je prišel med delavce, nam zvenijo še sedaj in za nas so vedno bile nekaj velikega, pomembnega.

Vsem nam je vlival zaupanje in voljo. Zavedamo se, da brez dela in brez samoupravljanja ne bomo dosegli naših ciljev. To pa je zavest in duh, v katerem nas je vzgajal naš najdražji tovariš TITO.

V Beogradu pa je potekala osrednja slovesnost na stadionu JLA, kjer so mladi iz cele domovine počastili Titov spomin.

Štafeta mladosti, simbol trdnosti in bratstva naših narodov, je ponovni odraz ljubezni do tovariša TITA in globoko prepričanje naših narodov in narodnosti, da je tudi PO TITU-TITO.

ZDENKA DETIČEK

MAMI

*Izbrala rada najlepše bi besede zate,
a kje jih najdem, saj jih ni,
le v srcu tisoč drobnih je luči,
ki vse gorijo zate.
In misel nate vedno me pomirja,
ob misli nate rahlo me zaziblje noč.*

*Z menoj prestala mnogo si gorja,
vem, da me ljubiš in da si moja vsa,
da vse, kar si imela, si mi dala,
in včasih ponosna name si bila,
ko krilce novo si mi nadela,
zdaj vem, od ust svojih si jo vzela.*

*Nikoli nisem videla, da bi klonila,
vedno si me tolažila, hrabrila,
čeprav tolažbo sama si potrebovala,
vedno in povsod si samo se žrtvovala,
kako naj ti poplačam vse darove tvoje,
noči neprespane, izjokane oči, ki še vedno polne so skrbi.*

*Težko je biti mati, dobra kot si ti,
saj plementejšega človeka od tebe ni,
zato želim, da v življenju po stopinjah tvojih bi hodila,
da niti za korak nebi se zmotila,
otroka svojega neskončno bi ljubila,
in kmalu zopet k tebi se vrnila.*

ZDENKA DETIČEK

OD DOMA

*Kje so zdaj tista leta, ko srečna sem bila,
ko deklica sem se igrala
in sosedov fantič mi bil je všeč.*

*Zeleni mah prekril je tiste dni,
brezskrbne, srečne, ki zdaj več jih ni,
— le spomin nanje, pa še ta blede...*

*Daleč stran od doma sem sedaj.
Tu ni zelenih travnikov in zlatih njiv,
dehtečih rož ni in ne dišečih trav.*

*Tu ne slišim več šumenja host,
ne petja koscev pod večer,
tu je praznina in tema — noč.*

ZDENKA DETIČEK

Člani dramske skupine delovne organizacije Moda so: Branko Moškotevc, Jana Smrkolj, Alenka Omerzu, Darinka Blažič, Ivanka Lojen, Suzana Mohorko, Marjana Pišek, Štefan Novak, Damjan Petkovski, Melita Krajnc, Marija Sivka, Jasmina Matko, Ivan Novak.

IZ SODNE PRAKSE

Pogodbeno sprejeta obveza delavca, da mora vrniti v celoti neodplačani stanovanjski kredit v primeru krivdnega prenehanja delovnega razmerja, ni v nasprotju z moralno socialistične družbe niti z ustavnim načelom enakosti delavcev.

(Odločba Sodišča združenega dela SR Slovenije, Sp 336/79 z dne 18. julija 1979)

Zaradi enostranske odpovedi delovnega razmerja s strani delavke je TOZD zahtevala vrnitev neodplačanega stanovanjskega kredita.

Prvostopno sodišče združenega dela je zahtevku TOZD ugodilo v celoti, ker je delavka tako obvezo sprejela s posebno pogodbo o stanovanjskem kreditu v skladu s samoupravnim splošnim aktom TOZD.

V pritožbi zoper prvostopno odločbo je delavka uveljavljala, da ima že 10 let delovne dobe in da je zaradi tega treba analogno uporabiti določila Zakona o stanovanjskih razmerjih, po katerih delavec lahko še naprej uporablja stanovanje pod istimi pogoji, čeprav je odpovedal delovno razmerje, v zvezi s katerim je pridobil stanovanjsko pravico.

Pritožbeno sodišče v svoji odločbi navaja:

V kolikor pa pritožba ugovarja odločitvi prvostopnega sodišča glede vrnitve celotnega še neodplačanega zneska stanovanjskega posojila, pa se pritožbeno sodišče sklicuje na pravilne ugotovitve in pravilne zaključke prvostopnega sodišča, s katerim se strinja. Ni pritrđiti pritožbi, da je v primeru posojila za stanovanjsko gradnjo delavcu, potrebno uporabiti pri kršitvi pogodbe zaradi prenehanja delovnega razmerja po krivdi delavca, analogna določila, ki za take primere veljajo po Zakonu o stanovanjskih razmerjih. Zakon o stanovanjskih razmerjih ureja le vprašanje obstoja in prenehanja stanovanjske pravice in nima določb glede premoženjskopравnih pravic in obveznosti v zvezi s prenehanjem stanovanjske pravice. V konkretnem primeru pa sploh ni spora o stanovanjski pravici udeležene delavke na stanovanju, ki je bilo zgrajeno na podlagi posojila s strani predlagateljice, saj je nesporno, da ji ta pravica ostane.

Delavka torej ni v slabšem položaju glede stanovanjske pravice kot delavec po določilih zakona o stanovanjskih razmerjih, temveč očitno v boljšem položaju, saj ji stanovanjska pravica sploh ne preneha. Zaradi tega je pravilno stališče prvostopnega sodišča, da je treba pogodbeno določila spoštovati, ker niso v nasprotju niti z zakonom niti z moralno socialistične družbe niti v neskladju s samoupravnimi splošnimi akti predlagateljice. Zaradi tega je pritožbeno sodišče pritožbo udeležene delavke zavrnilo.

Prvi koraki v »raju« botaničnega vrta Volčji potok so nakazali urejenost in prizadevnost vrtnarjev in drevesničarjev.

Strokovna sprostitev

Izlet kmečkih žensk – članic KZ Celje

Sekcija kmečkih žena pri Kmetijski zadrugi Celje je na dan »mokre Zofke« organizirala nadvse privlačno strokovno ekskurzijo z dvema avtobusoma v botanični vrt Volčji potok, na poslovni razgovor k predelovalcu zelenjave Eti iz Kamnika in v Begunje, prelep kraj na Gorenjskem, sicer pa znano gestapovsko mučilnico naših zavednih ljudi v času okupacije.

Sekcija, ki trenutno vključuje blizu 300 kmečkih žena in deklet, se je že do sedaj izkazala s pestro dejavnostjo, predvsem na področju strokovnega izpopolnjevanja. Takšne vrste ekskurzija pa je tudi ena izmed redkih priložnosti, ko si kmečka ženska lahko privoščiti tudi nekaj uric sprostitve od svojega napornega dela, istočasno

pa se na neposreden način seznaniti še z mnogimi strokovnimi izkušnjami, ki so vezane na zemljo. Prav zato so bile oči v Volčjem potoku, v tem znamenem botaničnem vrtu, ki se razprostira na površini 80 hektarov, vseskozi na široko odprte. Tam je bilo res kaj videti, čeprav je bilo seveda dosti premalo časa, da bi obhodili ves vrt, saj je samo stezic in različnih urejenih poti za 24 kilometrov.

Pa, da ne bomo zatajili nekaj moških, ki smo skupaj s podpisanimi bili zraven: bili smo ob številu 118 izletnikov resnično v manjšini, tako bolj za seme, bi lahko rekli...

V kamniški Eti smo si ogledali proizvodne obrate, ki pa so bili tisti dan bolj polni polžev, kot pa zelenjave, s ka-

tero se je Eta uvrstila že med večje naše predelovalce povrtin, predvsem rdeče pese, kumaric in feferonov. Predstavniki Kmetijske zadruge Celje smo že kar v naša dva avtobusa dobili nekaj izvrstnega semena rdeče pese holandske sorte Bikor in kumaric, za katere so naše kmetice želeli v Eti posebej navdušiti: namreč za dopolnilno proizvodnjo, ki je še posebej zanimiva na manjših površinah.

Izlet v Begunje pa seveda ni potrebno posebej komentirati, saj je bil namenjen temu prelepemu koščku slovenske zemlje, napojene s krvjo talcev, predvsem zato, da se poklonimo temu veličastnemu spominu iz naše preteklosti, iz naše revolucije...

Besedilo in foto: MITJA UMNİK

Maraton Kozjansko 81

Odljučna izvedba – štiristo kolesarjev iz Slovenije

Kolesarski klub Celje, ki deluje pod pokroviteljstvom našega SOZD MERX komaj slabo leto, je 24. maja izvedel nadvse imenitno kolesarsko prireditev »I. KOLESARSKI MARATON KOZJANSKO 1981« v dolžini 150 kilometrov.

Ocena odlično je soglasna in so jo izrekli na cilju mnogi izmed blizu 400 kolesarjev iz vse Slovenije, med njimi tudi stari kolesarski mački – veterani, ki niso mogli prehaliti organizacije, lepe, čeprav zahtevne trase po Kozjanskem in seveda lepega vremena, ki je bilo resnično naklonjeno organizatorjem, prizadevnim članom Kolesarskega kluba Celje.

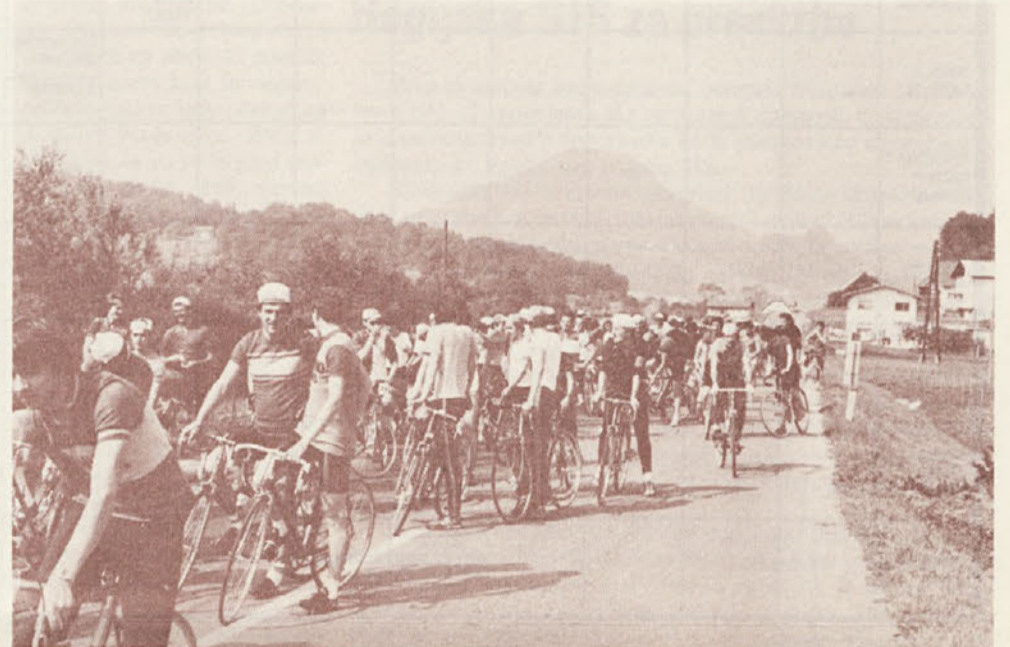
Kolesarski MARATON KOZJANSKO se je na ta način zvesto zapisal v srca kolesarjev in kolesarskih navdušencev, ki se ga bodo radi udeleževali še leta in leta, saj bo ostal tradicionalna slovenska kolesarska spomladanska prireditev, torej ima že svoje mesto v kolesarskem rekreativnem koledarju naše republike. S pokroviteljstvom samega maratona so se letos odrezali v Zdravilišču Rogaška Slatina, podprli so ga v občini Šmarje pri Jelšah, pomagale pa še nekatere delovne organizacije, od katerih je prav, da naštejemo vsaj Zavarovalno skupnost Triglav iz Celja, Ingrad, Razvojni center, Aero, Izletnik,

Javna skladišča in razumljivo Merx Celje.

Kozjanci do tega maratona še niso na svojih cestah doživeli tako množičnega srečanja s kolesarji, do izraza pa je tudi to pot prišla njihova gostoljubnost.

Kdor je zmožek prekosariti vseh 150 kilometrov je bil zmagovalec, zato so vsi prejeli izredno lepe bronaste medalje, ki so jih izdelali v celjski Aurei, drugo leto bodo najbrž srebrne, potem pa zlate (no, ne iz čisto ta pravega zlata!). Na cilj ni prišlo kakšnih 15 udeležencev, ki so najbrž precenili svojo kondicijsko pripravljenost.

MITJA UMNİK

Kratek počitek na poti. Foto: Cekuta Miran

Spretnostna vožnja z tovornima avtomobiloma

Temeljna organizacija združenega dela Transport in obrtne storitve ima v svojem delovnem programu tudi preventivno vzgojo o cestno prometnih predpisih za poklicne voznike.

V ta namen organizira vsako leto osnovna organizacija sindikata spretnostno vožnjo s predhodnim testiranjem iz cestno prometnih predpisov. Tako vozniki obnavljajo znanje in s tem prispevajo k večji varnosti v prometu.

Letos, 23. maja, je bila že peta tradicionalna spretnostna vožnja. Tekmovanje je potekalo v skladu s pravili o izvedbi in po pripravljenih propozicijah.

Proga je bila postavljena pri skladišču v Sernečevi ulici. Tekmovanje se je odvijalo z dvema tovornima voziloma različnih nosilnosti (TAM 5000 in TAM 2000), s katerima je moral vsak tekmovalc prevoziti postavljeno progo.

Letos je bilo prijavljenih 19 tekmovalcev. Od teh so bili najuspešnejši: Janko Parežnik 53 kazenskih točk, Leopold Pesko — 58 kazenskih točk, Franc Čretnik — 75 kazenskih točk, Dominik Podgoršek — 79 kazenskih točk, Ladko Mastnak — 84 kazenskih točk.

Prvi trije tekmovalci so prejeli pokale in praktične nagrade, četrto in petouvrščeni pa priznanje z nagradami.

Vsem udeležencem je direktor temeljne organizacije Transport ob zaključku iskreno čestital in jih vspodbudil k čim večji udeležbi v prihodnjem letu.

ALENKA ŠTRAUS

Velika aktivnost

Delavci delovne organizacije Teko se zavedamo nalog in odgovornosti s področja varstva pri delu, splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite.

V ta namen je strokovna služba s tega področja organizirala v mesecu aprilu in maju predavanja in seminarje:

— novi zakon o temeljih varnosti cestnega prometa (udeležilo 61 delavcev),

— varstvo pred požarom in praktični prikaz uporabe aparatov za gašenje

požara (udeležilo v dveh dnevih 167 delavcev),

— vsi pripadniki civilne zaščite ter člani komiteja za splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito so se udeležili ogleda organizirane razstave pešadijske oborožitve, sredstev veze in opreme za specialne enote civilne zaščite, ki je bila pripravljena v prostorih bivše vojašnice »Slavko Šlander«.

— usposobili smo 13 članov civilne zaščite (74-urni seminar).

BORIS ROPOŠA

Kruh ni za odmetavanje

V današnji številki glasila nadaljujemo z recepti, kako se da kruh uporabiti in rešiti pred odmetavanjem. Ponovno vas vabimo, vse bralce Vestnika, da se pridružite akciji in nam sporočite svoje izkušnje in recepte, kako uporabiti stari kruh.

KRUH S SADNIM SOKOM

Stari kruh se nareže na tanke kose, nato se namoči z obeh strani v zmesi od jajc in sadnega soka. Dobro namočen kruh se praži na olivnem olju. Toplega lahko serviramo pri zajtrku ali večerji.

SLADKI KRUH

Za pripravo te jedi rabimo: več kosov narezanega starega kruha, 2 jajci, 2 žlici moke, 2 žlici smetane, vanilij sladkor, mleti orehi, margarina

Stepenim jajcam se doda vanilij sladkor, moka in kislja smetana. Zmes nato vlijemo v zamaščen pekač. Nato zložimo na zmes kose kruha, katere smo prej namazali z margarino in posuli z orehi. Na vsaki kos kruha damo še kepico kisle smetane.

Peči moramo v vroči pečici, servira se toplo.

ISTRSKA JUHA

Za pripravo te izredno cenjene in popularne specialitete v Istri in na Primorskem potrebujemo: stari kruh, sladkor in dobro črno vino (teran).

Kruh se nareže na kose in dobro zapeče na plošči štedilnika, potem se da v zaslatkano vino in pusti mirovati 10 minut.

Istrska juha se priporoča slabokrvnim osebam.

DIN-KO

Kmetijci najboljši nogometaši

V počastitev Dneva mladosti je pripravljali odbor pod vodstvom Francija Breznika organiziral turnir v malem nogometu med delovnimi organizacijami sozda Merx. Prijavilo in sodelovalo je osem ekip, ki so tekmovali v A in B skupini po sistemu vsak z vsakim.

V A skupini so bili naslednji rezultati: Kmetijska zadruga Laško 6 točk (+9), Blagovni center 4 točke (+10), Laško 2 točki (-13), oddelek AOP 0 točk (-6).

V B skupini pa so rezultati bili: Teko 6 točk (+7), Transport 4 točke (0), Tkanina 1 točka (-3), Hladilnica 1 točka (-4).

V polfinalu sta igrali ekipi Blagovnega centra in Transporta. Slednji je izgubil z visokim rezultatom 10 : 0 in tako je osvojil tretje mesto Blagovni center.

V finalni tekmi pa sta se pomerili ekipi Kmetijske zadruge Celje in delovne organizacije Teko. Kmetijci so ugnali Tekovce s 7 : 0 in tako osvojili prvo mesto ter prejeli prehodni pokal.

Prvim trem ekipam so pokale in priznanja vročili Elza Sagadin, Dani Vovk, Ladislav Zagoričnik, Peter Meštrov in Majda Meštrov.

Najboljši strelec turnirja je bil KONRAD BREZNIKAR, saj je zabil kar 19 golov, drugo in tretje mesto pa sta si delila Založnik in Verbovšek s 6 goli.

Turnir v malem nogometu v organizaciji sozda Merx je v celoti uspel in si želimo, da bi postal tradicionalen, saj na ta način krepimo tovariške in medsebojne odnose.

ZDENKA ZIMŠEK

NAGRADNA KRIŽANKA

SESTAVA JEJ		SOZD merx CELJE		SLOVEN. SKLADAT., Josip		UMETNA VOLNA IZ KAZEINA		ALZIRSKI PRISTAN		KATOLIČAN		SOZD merx CELJE		PITA Z MESOM ALI SIROM		OPERNI SPEV		NAJAVITEV	
SOZD merx CELJE		KRAJ V VOJVOD. ARABSKA POKRAJ.										NAČELNIK BANOVINE KANADSKO MESTO							
SKLOP PRIPRAV																			
ZDRAVI-LIŠČE																			
ČRKI S KLJUKICO																			
SOZD merx CELJE		DELAVEC NA CARINI		UTELE-ŠENJE BOGA VINSNUJA		VIZUM		KRADLJI-VEC		BESEDA BREZ NAGLASA		KRAJ PRI CELJU TIPALNI ELEMENT				ZVIJAČ-NOST PANČEVO			
TURIST. KRAJ PRI DUBROVN.														KIRURŠKA STRGALKA		RAZCA-PANEC JUŽNI SADEŽ			
NAUK O LETALST.																SOL MLEČNE KISLINE LEPOTNA RASTLINA		BARVA KOŽE VRSTA PECIVA	
TEKOČINA Z RAZTOP. SNOVJO										TITAN ENICA		KUP SLAME ZMESNJAVA						GRŠKA ČRKA ČARGO IVAN	
IGRALKA RINA						VRSTA JEDI		SLIKAR DYCK						PREBIVAL. ATIKE					
NATRIJ				TERJEŠ-KOVA KAČ JANKO										SOVJ. FILOZOF ŠIMIC ANTUN				SOZD merx CELJE	
PREBIVAL. OTOCNE DRŽAVE						MESTO V MAVRE-TANIJI						VETER V PODO-NAVJU							
ABELOV BRAT						SOZD merx CELJE ŽIDOVSKI KRALJ						POLOŽAJ V JOGI						SOZD merx CELJE	

Nagrade poklanja
TKANINA CELJE

Trim in Slovenci

Delavci Merxa na III. igrah spretnosti

V prejšnji številki smo pričeli govoriti o pojavu Trima na Slovenskem in zaključili s »Trim športno značko«, akcijo, ki je imela namen popularizirati danes znane delavske športno-rekreativne igre.

V vseh teh primerih je akcija predvsem vabila k nenehni aktivnosti in tekmovalnosti, ki so sestavni del celotnega programa Trima in posledica večkrat tedenske dejavnosti. Na ta način bi odpadla le enkratna tekmovalnost, oziroma taka, ki so bila mnogokrat sama sebi namen in na katerih so največkrat sodelovali vedno isti udeleženci.

Podobno osnovo je imela takrat tudi prvič objavljena »Trimska kondicijska spirala«, ki je v svojem programu zajemala posamezne športno-rekreativne aktivnosti, ki so jih udeleženci morali izpolniti v več mesecih. V posebej pripravljem kartonu je bilo potrebno izpolniti 100 polj, nakar je posameznik prejel ustrezno značko. Tudi pri tej »kondicijski spirali« je bilo za izpolnitev posameznih polj treba na primer teči pet minut, plavati 10 minut, kolesariti, smučati, igrati nogomet, košarko, odbojko itd. vsaj 15 minut, pol ure igrati namizni tenis, teči na smučeh in plesati ali pa se eno uro sprehajati, kegljati ali delati na vrtu.

Poleg navedenih akcij so se pojavile še druge. Tako je Ljubljana leta 1972 prvič organizirala TRIM IGRE. To je bilo v bistvu športnorekreativno tekmovalje, kjer so udeleženci tekmovali v posamez-

nih športno-rekreativnih aktivnostih, kot na primer v malem nogometu, košarki, odbojki, namiznem tenisu in drugih.

Dalje naj omenimo akcije »TRIM-SKI«, Družinski veleslalom in zanimivo akcijo, ki so jo prvi pripravili in izvedli spet Celjani in jo imenovali »TRIM TEDEN«. Program navedenega Trim tedna je bil izredno bogat in raznovrsten ter je zajemal posamezne športno-rekreativne aktivnosti, kot na primer vadbo oziroma tekmovalje na trimski stezi, kegljanje, kolesarjenje, streljanje, košarko, roket, nogomet, plavanje, planinski pohod, trimsko štafeto in druge.

V letu 1974 so bile organizirane trimske akcije, ki so imele izrazito propagandni značaj in ki so se v letu 1975 še posebej razmahnile. O njih bomo še govorili, saj so se obdržale še do danes.

Zatem sledijo še nove in v letu 1977 pripravijo v Celju »TRIM KOLEDAR«, ki je podobno kot trim športna značka vabil občane k tekmovalnim oblikam športnorekreativne dejavnosti. Program je bil zasnovan tako, da sta navedeni »TRIM KOLEDAR« lahko hkrati izpolnjevali dve osebi, kar je celotni akciji dajalo še poseben mik, zlasti pa spodbujalo k »družinskemu trimu«.

Prav tako ne moremo mimo »Televizijskega trimskega testa«, oziroma »Trimske televizije« in drugih akcij RTV Ljubljana, ki so bile usmerjene k popula-

rizaciji športnorekreativne dejavnosti in katerih glavni snovalec je bil Mito Trefalt.

V letu 1978 se pojavi tudi akcija »HOJA in TEK« ter »HOJA in TEK na SMUČEH«, leto kasneje pa že nekoliko zahtevnejše akcije za osvojitve rekreativnih lovov »Kavelje in Korenina«.

Leta 1979 pa ponovno Celjani, točneje Partizan Gaberje, že priredi novo zanimivost, takoimenovane »IGRE Spretnosti«, katere prav tako propagirajo množično osnovo in ki imajo v celoti športnorekreativni značaj s posebnim poudarkom na sprostitvi in razvedrilu. Naj mimogrede omenimo, da v teh igrah sodeluje tudi Merx in da jih bo Partizan Gaberje te dni pripravil že tretjič zapored.

Nedvomno lahko pričakujemo, da se bodo v prihodnosti rojevale še nove trimske akcije, ki naj bi sledile skupnemu cilju, da bi se čimveč delovnih ljudi in občanov aktivno in redno udeleževalo v eni izmed številnih oblik športnorekreativnih aktivnosti, oziroma »trimskega gibanja«.

JANA PERTINAČ

Nagradni razpis

1. nagrada: moška srajca v vrednosti 500,00 din
2. nagrada: ženska majica v vrednosti 250,00 din
3. nagrada: tri komade ženskih hlačnih nogavic

Nagrade prispeva delovna organizacija Tkanina, TOZD Maloprodaja.

Pri žrebu bomo upoštevali le pravilne rešitve, pošljite jih najpozneje do srede, 8. julija do 12,00 ure.

Pošljite jih na naslov: Glasilo SOZD Merx, ul. 29. Novembra 16, 63000 Celje. Na kuverto napišite NAGRADNA KRIŽANKA.

Veliko razvedrila pri reševanju, vam želi uredniški odbor glasila.

Izid žrebanja

1. nagrada: Milena MARZIDOVŠEK, Goričica 1, Šentjur
2. nagrada: Katica DOBRAVC, TOZD Prehrana
3. nagrada: Anica KOMPLET, TOZD Prehrana

Rešitev križanke, objavljene v 3. številki Vestnika

Rešitev križanke, objavljene v 3. številki Vestnika
Vodoravno: OTONEL, CANKAR, SONORA, ARIANA, APATIN, RIKŠAR, TKANINA, IJ, ATO, RAZ, CI, ZNAK, OG, KRTAČA, NAJADA, REM, ADAMIT, SA, AIR, BOR, VENO, ASEDA, MARATON, OČAK, ELAN, OVIRA, AM, VIT, NARAVA, RITA, IVA, ACONITUM, ELEKTRON, RASIZEM, SOMALIJA